

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP.410.005.04.2021

Pan
Jacek Orych
Burmistrz Miasta Marki
Urząd Miasta Marki
al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 95
05-270 Marki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 – Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Marki, al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 95, 05-270 Marki (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Orych, Burmistrz Miasta Marki od 8 grudnia 2014 r. – nadal (dalej: Burmistrz) (akta kontroli str. 2-4)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie przez jednostki samorządu terytorialnego warunków realizacji zadań oświatowych. 2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 15 listopada 2021 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ (dalej: ustawa o NIK).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontroler	Iwona Kasprzyk-Młynarczyk, główny specjalista kontroli państwowej – upoważnienie do kontroli nr KAP/61/2021 z 27 sierpnia 2021 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Miasto Marki w okresie objętym kontrolą zapewniło właściwe warunki do realizacji zadań oświatowych oraz ich bieżące finansowanie. Burmistrz podejmował działania mające na celu poprawę realizacji obowiązkowych i ponadobowiązkowych zadań oświatowych, przy stale rosnącej liczbie uczniów i dzieci wymagających zapewnienia opieki przedszkolnej.

Środki otrzymane z subwencji oświatowej oraz rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w całości przeznaczono na cele oświatowe. Organizowano dodatkowe zajęcia edukacyjne, które były finansowane ze środków własnych Miasta.

Miasto Marki zapewniło miejsca w przedszkolach wszystkim dzieciom biorącym udział w rekrutacjach. Zrealizowało wysokobudżetowe inwestycje oświatowe, w tym budowę szkoły podstawowej wraz z kompleksem widowiskowo-sportowym (Mareckie Centrum Edukacyjno-Sportowe).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprzedstawienia Radzie Miasta Marki *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych* (dalej: *Informacja*) za rok szkolny: 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, w terminie wskazanym w art. 11 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe³ (dalej: Prawo oświatowe),
- wyodrębnienia w budżecie Miasta Marki w 2018 r. i w 2021 r. środków finansowych na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości niższej niż wynikająca z art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁴ (dalej: Karta Nauczyciela).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez jednostki samorządu terytorialnego warunków do realizacji zadań oświatowych

Opis stanu faktycznego

W roku 2016 Miasto Marki rozpoczęło realizację Strategii Rozwoju Miasta Marki na lata 2016 – 2021 (dalej: Strategia 2016 – 2021), która została przyjęta uchwałą nr XXXI/225/2016 Rady Miasta Marki z dnia 29 czerwca 2016 r. Strategia 2016 – 2021 zawiera diagnozę w zakresie oświaty i wychowania oraz w części analitycznej m.in. cel strategiczny nr IV – *Wysokiej jakości oferta, edukacja dostosowana do bieżących i przyszłych potrzeb – rozwój edukacji jako jednego z ważniejszych elementów infrastruktury społecznej*⁶. W Strategii 2016 – 2021 w ramach realizacji celów szczegółowych planowano m.in. budowę zespołu szkół z basenem i halą sportową przy ul. Wspólnej w Markach, rozbudowę Szkoły Podstawowej nr 1 im. Kornela Makuszyńskiego przy ul. Okólnej 14 w Markach, systematyczne unowocześnianie zasobu pomocy naukowych i dydaktycznych, zwiększenie dostępu

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1762.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Cele szczegółowe: Wspieranie podmiotów niepublicznych (organizacji pozarządowych) w obszarze szeroko rozumianej edukacji, Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych, wyposażenia szkół i przedszkoli miejskich, Budowa i modernizacja publicznej bazy dydaktycznej i sportowej szkół i przedszkoli.

do usług opiekuńczych dla dzieci do lat trzech. Burmistrz poinformował, że Strategia 2016 – 2021 nie była aktualizowana, ponieważ cele i kierunki w niej wyznaczone nie uległy znaczącej zmianie, a zaplanowana ewaluacja końcowa zostanie przeprowadzona do końca 2021 roku. Po ogłoszeniu w 2016 r. reformy ustroju szkolnego związanego z likwidacją gimnazjów i przekształceniem sześciolatków w szkoły podstawowe ośmioletnie, został sporządzony plan⁷ dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego w okresie od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r. oraz od 1 września 2019 r. Plan przedstawiał analizę demograficzną obwodów każdej z pięciu szkół podstawowych i wskazywał kierunki zmian granic tych obwodów. Zawierał także m.in. aktualną bazę materialną szkół, oraz wskazywał zadania związane z jej rozwojem. Została także opracowana⁸ *Diagnoza potrzeb rozwojowych szkół podstawowych i gimnazjów na terenie gminy Miasto Marki*, którą zatwierdzono zarządzeniem nr 0050.59.2016 Burmistrza Miasta Marki z dnia 29 marca 2016 r. W związku z reformą ustroju szkolnego likwidującą gimnazja i wprowadzającą ośmioletnie szkoły podstawowe zaszła konieczność aktualizacji i modyfikacji tej diagnozy przez jej ograniczenie do ośmioklasowych szkół podstawowych⁹.

(akta kontroli str. 13-61, 94-288, 1113-1121)

Zastępca Burmistrza poinformował, że z uwagi na bardzo dynamiczny rozwój Miasta Marki, stale zwiększającą się liczbę ludności spowodowaną migracją oraz ze względu na zmienność przepisów oświatowych, w latach 2017 – 2021 (do 30 września) nie zostały opracowane inne niż ww. odrębne plany wieloletnie dotyczące realizacji zadań oświatowych oraz strategii realizacji tych zadań.

(akta kontroli str. 13-18, 1113-1165)

Uchwałą nr XXXVIII/273/2016 Rady Miasta Marki z dnia 21 grudnia 2016 r.¹⁰ przekształcono z dniem 1 stycznia 2017 r. odrębną jednostkę organizacyjną – Zespół Obsługi Placówek Oświatowych w Markach w Centrum Usług Wspólnych w Markach (dalej: CUW lub Centrum). Na podstawie statutu do podstawowych zadań CUW wobec poszczególnych jednostek obsługiwanych, należało m.in.:

- obsługa finansowa w zakresie budżetu i wydzielonego rachunku dochodów oraz prowadzenie w całości zadań w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, budżetowej, jak również sporządzanie sprawozdań dla Głównego Urzędu Statystycznego,
- koordynacja i pomoc przy opracowaniu projektów planów dochodów i wydatków oraz przy opracowaniu zmian do tych planów,
- prowadzenie ksiąg rachunkowych zgodnie z obowiązującymi przepisami,

⁷ Plan ten stanowił podstawę do podjęcia przez uchwały nr XLI/314/2017 Rady Miasta Marki z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie projektu dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego, wprowadzonego ustawą – Prawo oświatowe oraz w sprawie ustalenia projektu sieci publicznych przedszkoli prowadzonych przez Gminę Miasto Marki. Docelowa sieć szkół podstawowych obowiązująca od roku 2019/2020 została przyjęta uchwałą Rady Miasta Marki nr VII/73/2019 z 27 marca 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych mających siedzibę na obszarze Gminy Miasto Marki.

⁸ Na potrzeby wniosku aplikacyjnego do konkursu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 - 2020.

⁹ Modyfikacji dokonali dyrektorzy pięciu szkół podstawowych w ramach sporządzania dokumentacji Projektu *Mistrzowie kompetencji w Gminie Miasto Marki*. Opracowanie to pod nazwą *Diagnoza zapotrzebowania na wsparcie z EFS w ramach osi 10 Edukacja dla rozwoju regionu RPO WM 2014 - 2020*, zostało zatwierdzone przez Burmistrza Miasta Marki w dniu 24 listopada 2017 r.

¹⁰ W sprawie zmiany nazwy Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych w Markach na Centrum Usług Wspólnych w Markach i nadania Statutu; zmienioną uchwałami Rady Miasta Marki nr III/25/2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz XXXVII/443/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r.

- sprawowanie bieżącej kontroli i analizowanie realizacji planów finansowych,
- udzielanie i rozliczanie dotacji dla placówek oświatowych,
- obsługa płacowa, w tym sporządzanie list płac oraz dokonywanie wypłat wynagrodzeń i innych należności, prowadzenie kart wynagrodzeń oraz kart zasiłkowych, prowadzenie analizy wypłat z osobowego funduszu plac,
- prowadzenie spraw związanych z arkuszami organizacji placówek oświatowych,
- prowadzenie i koordynowanie działań w zakresie Systemu Informacji Oświatowej (dalej: SIO), w tym prowadzenie bazy danych oświatowych w zakresie zadań przewidzianych dla organu prowadzącego,
- koordynowanie i nadzorowanie przebiegu rekrutacji dzieci do placówek oświatowych.

W latach 2017 – 2021 (do 30 września) w Urzędzie nie została powołana komórka organizacyjna ani samodzielne stanowisko pracy związane z realizacją zadań oświatowych w Mieście Marki.

(akta kontroli str. 7-9, 11-18, 62-93, 458-497)

1.1. Organ stanowiący Miasta Marki w latach 2017 – 2021 (do 30 września) nie powołał rady oświatowej, o której mowa w art. 78 ust. 1 Prawa oświatowego. Zastępca Burmistrza poinformował, że zadania właściwe dla rad oświatowych przypisane w Prawie oświatowym, realizuje Komisja Oświaty, Kultury i Sportu Rady Miasta Marki.

(akta kontroli str. 289-294)

1.2. W latach 2017 – 2021 Burmistrz, na podstawie art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego przekazywał, do Biura Rady Miasta Marki *Informację* za poprzedni rok szkolny¹¹. W dokumencie tym zamieszczano dane m.in. o wynikach egzaminu ósmoklasisty, egzaminu maturalnego, nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty. Zadanie przygotowania Burmistrzowi *Informacji* zostało przypisane Dyrektorowi CUW w §12 ust. 2 pkt 3 Regulaminu Organizacyjnego Centrum Usług Wspólnych w Markach¹². Burmistrz nie przedstawił Radzie Miasta Marki trzech *Informacji* za rok szkolny: 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 w wymaganym ustawowo terminie, tj. do 31 października. Szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 72-93, 584-688)

1.3. Miasto Marki latach 2017 – 2021 (do 30 września) było organem prowadzącym dla: pięciu szkół podstawowych, dwóch gimnazjów (do 2019 r.), liceum ogólnokształcącego oraz czterech publicznych przedszkoli. Były to następujące jednostki w Markach:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kornela Makuszyńskiego, ul. Okólna 14 (dalej: SP 1),
- Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Żołnierzy AK II Rejonu *Celków*, ul. Szkolna 9 (dalej: SP 2),
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Pomnik Zwycięstwa 1920 r., ul. Pomnikowa 19 (dalej: SP 3),

¹¹ Za rok szkolny: 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021.

¹² Zarządzenie nr 6/2017 Dyrektora Centrum Usług Wspólnych w Markach z dnia 7 grudnia 2017 r., ze zm. zatwierdzone przez Burmistrza Miasta Marki.

- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Stefana Roweckiego *Grota*, ul. Duża 3 (dalej: SP 4),
- Zespół Szkół nr 1 im. Jana Pawła II, al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 96, składający się z Gimnazjum nr 1 (dalej: GM 1) oraz Liceum Ogólnokształcącego (dalej: LO),
- Zespół Szkół nr 2 im. Prymasa Tysiąclecia, ul. Wczasowa 5, składający się ze: Szkoły Podstawowej nr 5 (dalej: SP 5), Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi (dalej: GM 2), Przedszkola Miejskiego nr 5 (dalej: PM 5),
- Przedszkole Miejskie nr 1 *Wesoły Skrzat*, al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 77 oraz filia placówki, ul. Okólna 34 (dalej: PM 1),
- Przedszkole Miejskie nr 2, ul. Duża 1a (dalej: PM 2),
- Przedszkole Miejskie nr 3 *Bajkowy Świat*, al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 246 (dalej: PM 3).

Gimnazja (GM 1 i GM 2) z uwagi na reformę ustroju szkolnego z 2016 r. działały do końca roku szkolnego 2018/2019. Zastępca Burmistrza poinformował, że wszystkie szkoły były dla dzieci i młodzieży, nie było szkół dla dorosłych.

(akta kontroli str. 289-294, 584-688, 2443-2451)

Miasto Marki w latach 2017 – 2021 (do 30 września) nie zakładało i nie prowadziło w ramach realizacji zadań własnych publicznych placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych, o których mowa w art. 8 ust. 23 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 1268-1281)

1.4. Burmistrz poinformował, że Miasto Marki jest organem prowadzącym LO w Markach, na podstawie Porozumienia nr 031.4.2012 z dnia 7 lutego 2012 r., zawartego przez ówczesnego Burmistrza Miasta Marki ze Starostą i Wicestarostą Wołomińskim, w sprawie powierzenia zadania polegającego na założeniu i prowadzeniu trzyletniego liceum ogólnokształcącego od roku szkolnego 2012/2013 w strukturze organizacyjnej ZS 1 w Markach. Na podstawie § 4 Porozumienia, Miasto Marki, jako organ prowadzący szkołę, w całości finansuje działalność LO. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych, ww. Porozumienie nie było aktualizowane.

(akta kontroli str. 289-294, 1347-1357, 2443-2451)

1.5. W okresie objętym kontrolą¹³ w Markach funkcjonowały: trzy niepubliczne szkoły podstawowe (w tym w dwóch szkołach¹⁴ w latach 2017 – 2019 prowadzone były oddziały klas gimnazjalnych), trzy publiczne przedszkola¹⁵ od 2019 r. (w latach 2017 – 2018 były dwa), od 25 do 29 niepublicznych¹⁶ przedszkoli oraz jeden niepubliczny punkt przedszkolny (od 2018 r.), dla których organem rejestrującym¹⁷ było Miasto Marki.

(akta kontroli str. 1113-1121, 1170-1173, 2464)

¹³ Według stanu na 11 października 2021 r.

¹⁴ Prywatna Szkoła Podstawowa nr 1 *Ad Astra*, al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 93 w Markach, Katolicka Szkoła Podstawowa Księży Michalitów im. ks. Bronisława Markiewiczza, al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 248/252 w Markach.

¹⁵ Publiczne Przedszkole nr 4 *Leśny Domek* przy ul. Spacerowej 178 w Markach, Publiczne Przedszkole nr 6 *Wesoła Lokomotywa* przy ul. Jasińskiego 19 w Markach, Publiczne Przedszkole nr 7 *Kajtuś Czarodziej* przy ul. Sportowej 8a w Markach.

¹⁶ W 2017 r. 25 niepublicznych przedszkoli i jeden punkt przedszkolny, w 2018 r. 26 niepublicznych przedszkoli i jeden punkt przedszkolny, w latach 2019 - 2020 było 27 niepublicznych przedszkoli i jeden punkt przedszkolny, w 2021 r. 29 niepublicznych przedszkoli i jeden punkt przedszkolny.

¹⁷ Na podstawie art. 2 pkt 16 lit. b ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1930), przez organ rejestrujący należy rozumieć jednostkę samorządu terytorialnego dokonującą wpisu do ewidencji, o którym mowa w art. 168 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe.

1.6. W Mieście Marki w latach 2017 – 2021 (do 30 września) systematycznie wzrastała średnia liczba uczniów w roku kalendarzowym w szkołach podstawowych¹⁸ z 2 652,0 w 2017 r. do 3 946,9 w 2021 r., tj. o 48,83%, jak również średnia liczba oddziałów, od 119,7 w 2017 r. do 173,3 w 2021 r. (do 30 września). Pozwoliło to na utrzymanie praktycznie stałej liczby uczniów w oddziale, bowiem:

- w 2017 r. było średnio 119,7 oddziałów, a średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 22,2,
- w 2018 r. 140,7 oddziałów, a średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 22,1,
- w 2019 r. 158,7 oddziałów, a średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 22,2,
- w 2020 r. 166,7 oddziałów, a średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 22,4,
- w 2021 r. 173,3 oddziałów, a średnia liczba uczniów w oddziale wynosiła 22,8.

W latach 2017 – 2019 w likwidowanych gimnazjach nastąpił spadek średniej liczby uczniów w roku kalendarzowym z 573,0 w 2017 r. do 270,0 w 2019 r., tj. o 112,23% oraz średniej liczby oddziałów z 24,3 w 2017 r. do 11,0 w 2019 r., tj. o 120,9%. Nieznacznie wzrosła jednak średnia liczba uczniów w oddziale z 23,6 w 2017 r. do 24,5 w 2019 r., czyli o 3,4%. W badanym okresie corocznie wzrastała średnia liczba uczniów w roku kalendarzowym uczęszczających do LO z 96,7 w 2017 r. do 363,7 w 2021 r., tj. o 276,11%. Natomiast liczba oddziałów wzrosła o 305,40%, tj. z 3,7 w 2017 r. (średnia liczba uczniów w oddziale 26,1) do 15,0 oddziałów w 2021 r. (średnia liczba uczniów w oddziale 24,2).

Zastępca Burmistrza poinformował, że w związku z wygaszaniem nauki w gimnazjum w kolejnych latach, zwiększała się struktura organizacyjna LO.

(akta kontroli str. 311-347, 584-900, 1398-1406, 2463)

1.7. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) systematycznie zwiększała się liczba nauczycieli zatrudnionych przez Miasto Marki, jednak średnia liczba uczniów przypadających na jednego nauczyciela utrzymywała się na zbliżonym poziomie. I tak było to w:

- 2017 r. 310,91 nauczycieli, średnio na nauczyciela przypadało 10,68 uczniów,
- 2018 r. 340,77 nauczycieli, średnio na nauczyciela przypadało 10,76 uczniów,
- 2019 r. 354,73 nauczycieli, średnio na nauczyciela przypadało 11,36 uczniów,
- 2020 r. 384,42 nauczycieli, średnio na nauczyciela przypadało 10,64 uczniów,
- 2021 r. 446,51 nauczycieli, średnio na nauczyciela przypadało 9,59 uczniów.

W 2021 r. w porównaniu do 2017 r. liczba nauczycieli w przeliczeniu na jeden etat średniorocznie wzrosła o 135,60 etatu, tj. o 43,61%. Nastąpił także wzrost liczby nauczycieli zatrudnionych według stopnia awansu zawodowego, tj.:

- dyplomowanych z 114,4 w 2017 r. do 151,42 w 2021 r. – wzrost o 32,36%;
- mianowanych z 102,48 w 2017 r. do 123,13 w 2021 r. – wzrost o 10,15%;
- kontraktowych z 73,96 w 2017 r. do 143,27 w 2021 r. – wzrost o 93,71%;
- stażystów z 20,08 w 2017 r. do 28,69 w 2021 r. – wzrost o 42,88%.

(akta kontroli str. 311-347, 584-900, 2463)

W porównaniu do danych za 2017 r., w 2021 r. zmniejszył się udział liczby zatrudnionych nauczycieli dyplomowanych (z 36,79% do 33,91%) oraz nauczycieli mianowanych (z 32,96% do 27,58%) w liczbie zatrudnionych nauczycieli ogółem¹⁹.

¹⁸ Dla których organem prowadzącym jest Miasto Marki.

¹⁹ Średniorocznie w przeliczeniu na etat.

Zastępca Burmistrza poinformował, że szybsze było tempo wzrostu liczby nauczycieli kontraktowych i stażystów, ponieważ placówki oświatowe częściej zatrudniały nauczycieli z niższymi stopniami awansu zawodowego (nauczyciele stażysty i kontraktowi) niż z wyższymi (nauczyciele mianowani i dyplomowani).

(akta kontroli str. 1398-1406)

1.8. W roku szkolnym 2020/2021 w Mieście Marki w samorządowych szkołach podstawowych²⁰ brakowało nauczycieli wykwalifikowanych w następujących specjalnościach:

- w SP 1: język angielski²¹, chemia²², plastyka²³;
- w SP 2: język polski, język angielski, matematyka i pedagogika specjalna. Jak poinformowała Dyrektor SP²⁴ braki kadrowe spowodowane były długoterminowymi zwolnieniami lekarskimi, urlopem macierzyńskim oraz brakiem zainteresowania ofertami pracy zamieszczanymi w Mazowieckim Banku Ofert Pracy dla Nauczycieli (dalej: MBOPN);
- w SP 4: język angielski²⁵, edukacja wczesnoszkolna²⁶, matematyki fizyki oraz wychowawcy świetlicy (oferty pracy dla nauczyciela: matematyki, fizyki oraz wychowawcy świetlicy dostępne w MBOPN bezterminowo – brak odpowiedzi);
- w ZS 2 wystąpiły braki kadrowe nauczycieli wspomagających²⁷, nie było także nauczyciela matematyki²⁸.

(akta kontroli str. 289-309, 403-404)

1.9. W Urzędzie imienny dostęp do korzystania z SIO posiadał jedynie Burmistrz. Weryfikacji oraz potwierdzania danych zgromadzonych w SIO dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli dla publicznych szkół i przedszkoli w Mieście Marki dokonywał inspektor ds. oświatowych w CUW²⁹.

(akta kontroli str. 1263-1267, 1397-1393)

Burmistrz poinformował, że dane wprowadzane do SIO przez szkoły i przedszkola były od początku września monitorowane przez inspektora ds. oświatowych w CUW, który był w stałym kontakcie z osobami odpowiedzialnymi za wprowadzanie informacji do SIO w poszczególnych jednostkach. Dane zamieszczone w SIO były porównywane z danymi będącymi w posiadaniu Centrum. W przypadku różnic lub innych wątpliwości inspektor ds. oświatowych w CUW przed terminem ostatecznej weryfikacji, zwracał się o ich wyjaśnienie. Obowiązek³⁰ w zakresie potwierdzania prawdziwości danych zawartych w zestawieniach dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli, według stanu na 30 września 2020 r., w imieniu organu wykonał inspektor ds. oświatowych w CUW.

²⁰ W SP 3 oraz w ZS 1 nie wystąpiły braki kadrowe nauczycieli wykwalifikowanych w konkretnych specjalnościach.

²¹ Nauczyciel na urlopie dla poratowania zdrowia.

²² Wypowiedzenie umowy przez nauczyciela w trakcie roku szkolnego.

²³ Nauczyciel na świadczeniu rehabilitacyjnym.

²⁴ Burmistrz przedłożył informacje złożone przez dyrektorów: SP 1, SP 2, SP 3, SP 4 oraz ZS 1, ZS 2 w związku z pytaniami NIK z 1 września 2021 r. dotyczącymi braków kadrowych nauczycieli w roku szkolnym 2020/2021, przypadków zwalniania nauczycieli i/lub obniżania pensum godzin w związku z epidemią COVID-19 oraz monitorowania problemu wyłączenia cyfrowego dzieci i młodzieży w czasie nauki zdalnej spowodowanej epidemią COVID-19.

²⁵ Oferta opublikowana trzy razy – nauczyciel zatrudniony w trakcie roku szkolnego.

²⁶ Dwa etaty – oferta opublikowana sześć razy – nauczyciele zatrudnieni z nowym rokiem szkolnym.

²⁷ Dwóch nauczycieli było nieobecnych przez cały rok szkolny w związku z pobytem na urlopie macierzyńskim i wychowawczym.

²⁸ Przebywał na długotrwałym zwolnieniu lekarskim.

²⁹ Badanie w zakresie rzetelności danych dostępnych w SIO zostało przeprowadzone w CUW i opisane w wystąpieniu skierowanym do Dyrektora CUW (znak sprawy: KAP.410.005.08.2021).

³⁰ Na podstawie art. 50 ust 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, Dz. U. z 2021 r. poz. 584, ze zm.

Potwierdzenie tego faktu było dostępne w SIO. Burmistrz wyjaśnił, że nie ma technicznej możliwości udokumentowania w SIO, w jakim dokładnie dniu zostały potwierdzone dane na 30 września 2019 r. Dane te *znikają* z SIO z zakładki *Subwencje* i widoczne są tylko informacje potwierdzane w bieżącym roku za poprzedni rok szkolny.

(akta kontroli str. 1365-1376, 1389-1392, 2465)

1.10. Miasto Marki w latach 2017 – 2021 (do 30 września) realizowało dodatkowe zadania edukacyjne. Z subwencji oświatowej finansowało m.in.: zajęcia rewalidacyjne orientacji przestrzennej i poruszania się, zajęcia socjoterapeutyczne, gimnastykę korekcyjną, reedukację, logopedię. Natomiast ze środków własnych finansowało m.in.: świetlicę szkolną³¹, koła zainteresowań, naukę dodatkowego języka obcego³², szkolne koła sportowe³³, szachy oraz innowacje pedagogiczne.

(akta kontroli str. 311-347, 2463)

1.11. W roku szkolnym 2018/2019 do egzaminu ósmoklasisty przystąpiło 376 uczniów, z których 269 (71,54%) uzyskało łączne uśrednione wyniki³⁴ w przedziale od 50% do 99%. W latach 2019/2020 i 2020/2021 liczba uczniów przystępujących do egzaminu po ósmej klasie wzrosła i wynosiła odpowiednio 397 (w tym 279, tj. 70,28% uzyskało wynik w przedziale od 50% do 99%) i 402 (w tym 266, tj. 66,17% uzyskało wynik w przedziale od 50% do 99%).

Wynik 100% oraz w przedziale od 50% do 99% z egzaminu po ósmej klasie otrzymało:

- 72,96% uczniów w roku szkolnym 2018/2019,
- 71,45% uczniów w roku szkolnym 2019/2020,
- 68,49% uczniów w roku szkolnym 2020/2021.

W latach 2019/2020 i 2020/2021 wobec danych za rok szkolny 2018/2019 wzrosła liczba uczniów, którzy otrzymali wynik³⁵ z egzaminu po ósmej klasie poniżej 50%.

W roku szkolnym 2020/2021 w stosunku do roku 2017/2018 trzykrotnie wzrosła liczba uczniów LO, którzy przystąpili do egzaminu dojrzałości w szkołach średnich, tj. z 24 w roku 2017/2018 (wynik pozytywny uzyskało 87,50% zdających)³⁶ do 65 w roku 2020/2021 (wynik pozytywny uzyskało 93,85% zdających).

(akta kontroli str. 311-347, 2465)

W celu poprawy wyników uczniów na egzaminach zewnętrznych Miasto Marki podjęło szereg działań, w tym m.in.:

- w 2017 r. zakupiono dla wszystkich szkół bezterminową licencję do użytkowania przez szkoły multimedialnego programu do nauki różnych przedmiotów i zagadnień przyrodniczych, cechującego się bogactwem modeli interaktywnych, złożonych ze szczegółowych elementów,

³¹ Średnia w roku tygodniowa liczba godzin w 2017 r. wynosiła 718,1 dla 972 uczniów objętych zajęciami dodatkowymi, a w 2021 r. średnia w roku tygodniowa liczba godzin to 1248 dla 1271 uczniów.

³² Średnia w roku tygodniowa liczba godzin w 2017 r. wynosiła 10 dla 200 uczniów objętych zajęciami dodatkowymi, a w 2021 r. średnia w roku tygodniowa liczba godzin to 23 dla 39 uczniów.

³³ Średnia w roku tygodniowa liczba godzin w 2017 r. wynosiła 8,8 dla 213 uczniów objętych zajęciami dodatkowymi, a w 2021 r. średnia w roku tygodniowa liczba godzin to 12 dla 245 uczniów.

³⁴ Według następujących kryteriów liczba uczniów, którzy uzyskali wynik 100%; liczba uczniów, którzy uzyskali wynik w przedziale 50% - 99%; liczba uczniów, którzy uzyskali wynik poniżej 50%.

³⁵ Wyniki poniżej 50% otrzymało: 105 (27,04%) uczniów w roku szkolnym 2018/2019, 116 (28,55%) uczniów w roku szkolnym 2019/2020 i 132 (31,51%) uczniów w roku szkolnym 2020/2021.

³⁶ W roku szkolnym 2018/2019 do egzaminu dojrzałości przystąpiło 21 uczniów (wynik pozytywny uzyskało 85,71%) a w 2019/2020 przystąpiło 57 uczniów (wynik pozytywny uzyskało 78,95%).

- przydzielano w arkuszach organizacji szkół dodatkowe godziny zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów w wymiarze jednej godziny tygodniowo na każdy oddział³⁷,
- pozyskano środki na zakup i wyposażenie szkolnych pracowni w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych (geografia, biologia, fizyka, chemia) w publicznych szkołach podstawowych SP 1, SP 2, SP 3 i SP 4 (szkoły te nie były wcześniej siedzibami gimnazjów),
- w 2021 r. w związku z ograniczeniami w funkcjonowaniu szkół spowodowanymi epidemią COVID-19, zakupiono dla każdego ucznia klasy VIII kody dostępu do kursów z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego³⁸.

(akta kontroli str. 901-973, 1398-1406)

Zastępca Burmistrza poinformował, że zagadnienia dotyczące uzyskanych przez uczniów wyników egzaminów po ósmej klasie oraz wyników egzaminu dojrzałości, były przekazywane w latach 2017 – 2021 (do 30 września) do Rady Miasta Marki jedynie w *Informacjach* za dany rok szkolny.

(akta kontroli str. 587-607, 610-631, 634-663, 665-684, 1398-1406)

1.12. Burmistrz wskazał, że wśród uczniów szkół prowadzonych przez Miasto Marki byli finaliści i laureaci konkursów, tj.:

- w 2017 r. finalistka Warszawskiej Olimpiady Językowej,
- w 2018 r. finalista Konkursu Informatycznego, zdobywca pierwszej nagrody i laureat Ogólnopolskiego Konkursu Nauk Przyrodniczych *Światlik*,
- w 2019 r. laureatka i finalistka konkursu kuratorskiego z języka angielskiego, finalistka konkursu kuratorskiego z języka polskiego, finalista konkursu kuratorskiego z historii oraz zdobywca pierwszej nagrody w Ogólnopolskim Konkursie Nauk Przyrodniczych *Światlik*,
- w 2020 r. laureat konkursu przedmiotowego biologicznego oraz dwóch laureatów Ogólnopolskiego Konkursu *Orzeł Informatyczny*.

(akta kontroli str. 1196-1262)

1.13. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) do Urzędu wpłynęło sześć skarg a do Biura Rady Miasta Marki pięć skarg w zakresie działalności oświatowej. Badaniem objęto losowo wybraną próbę pięciu skarg, które w latach 2019 – 2020 zostały złożone do Urzędu³⁹. Skargi dotyczyły m.in. nieprawidłowej realizacji obowiązków związanych z działalnością wychowawczą, opiekuńczą oraz organizacją egzaminów ucznia nieuczęszczającego do szkoły przez dyrektora SP 4, odmowy dofinansowania studiów dla nauczyciela przez dyrektora SP 2, niewłaściwego zachowania dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcy w SP 3. Badane skargi zostały przekazane według właściwości do Mazowieckiego Kuratora Oświaty lub Rady Miasta Marki.

(akta kontroli str. 458-497, 580)

³⁷ Według danych zamieszczonych w arkuszach organizacyjnych np. na rok szkolny 2020/2021 dla SP 1, SP 2, SP 4, SP 4, SP 5 w Markach, zajęcia dodatkowe z matematyki.

³⁸ Celem przedsięwzięcia było wyrównanie poziomu przygotowania merytorycznego do egzaminów po ósmej klasie, z uwagi na naukę zdalną, co umożliwiło wyrównanie szans edukacyjnych i zapobiegło wykluczeniu społecznemu.

³⁹ W latach 2017 - 2018 do Urzędu Miasta Marki nie zostały złożone skargi dotyczące oświaty.

Rejestr skarg i wniosków w Urzędzie, prowadzony w tradycyjnej formie papierowej był niepełny i wymagał uzupełnienia o brakujące informacje. Szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 458-497, 501-519, 530-580)

Burmistrz przekazał informację, że w Urzędzie w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. nie opracowano i nie wdrożono procedur/regulacji wewnętrznych dotyczących rozpatrywania skarg i wniosków.

(akta kontroli str. 1113-1121)

1.14. Burmistrz wskazał, że Miasto Marki z uwagi na bardzo szybki wzrost liczby mieszkańców w latach 2017 – 2020 (z 29 783 osób w 2017 r. do 34 045 osób w 2020 r., tj. wzrost o 14,31%)⁴⁰, zmagало się z realizacją zadań szkolnych i przedszkolnych o coraz większej skali, co było spowodowane rosnącą liczbą uczniów szkół podstawowych oraz wychowanków przedszkoli. Na realizację tych zadań przekazywana była corocznie z budżetu państwa część oświatowa subwencji ogólnej. W każdym kolejnym roku występował wzrost zadań szkolnych i przedszkolnych, polegających na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na dany rok budżetowy. W związku z tym realizując dodatkowe zadania oświatowe z tego tytułu, Miasto Marki składało corocznie do Ministerstwa Edukacji Narodowej⁴¹ wnioski o środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej, tj.:

- w 2017 r. wnioskowana kwota: 253,50 tys. zł, otrzymana 253,50 tys. zł (tj. 99,99%) oraz 906,59 tys. zł, otrzymana 619,84 tys. zł (tj. 68,37%),
- w 2018 r. wnioskowana kwota: 316,25 tys. zł, otrzymana 207,52 tys. zł (tj. 65,62%) oraz 735,08 tys. zł, otrzymana 183,82 tys. zł (tj. 25,28%),
- w 2019 r. wnioskowana kwota 1 335,55 tys. zł, otrzymana 658,12 tys. zł (tj. 49,28%),
- w 2020 r. wnioskowana kwota 2 133,91 tys. zł, otrzymana 858,44 tys. zł (tj. 40,23%).

Miasto Marki nie otrzymało więc kwoty w łącznej wysokości 2 899,64 tys. zł (tj. 45,64% kwoty wnioskowanej ze środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej) za realizację dodatkowych⁴² zadań szkolnych i pozaszkolnych w latach 2017 – 2020. Burmistrz wskazał, że Miasto Marki zobowiązane jest m.in. finansować koszty wynagrodzeń nauczycieli, którym udzielono urlopów na poratowanie zdrowia. Nie jest to zadanie objęte algorytmem naliczania części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego, stąd finansowane jest z dochodów własnych. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) na ten cel ze środków własnych poniesiono wydatki w łącznej wysokości⁴³ 944,30 tys. zł. Miasto Marki zobowiązane jest także realizować zadania opiekuńczo-wychowawcze związane z zapewnieniem opieki nad uczniami po zakończeniu przez nich obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

⁴⁰ Dane dotyczące liczby zameldowanych mieszkańców Miasta Marki na dzień 1 września 2017 r. i 1 września 2020 r. zawarte w *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Marki* w roku szkolnym 2016/2017 i 2019/2020.

⁴¹ Od 1 stycznia 2021 r., jako Ministerstwo Edukacji i Nauki.

⁴² Z tytułu wzrostu liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej.

⁴³ W 2017 r. łączne wydatki wyniosły 290 242 zł (12 nauczycieli), w 2018 r. 206 650 zł (8 nauczycieli), w 2019 r. 95 470 zł (4 nauczycieli), w 2020 r. 202 632 zł (7 nauczycieli), w 2021 r. 149 307 zł (12 nauczycieli) (dane do dnia 23 września 2021 r.).

Z uwagi na ogromne potrzeby rodziców w tym zakresie, zadania te realizuje zapewniając opiekę w świetlicach szkolnych w godz. 6:30 – 17:30 w każdej szkole podstawowej. Zadanie to jest finansowane z dochodów własnych. Całkowity koszt utrzymania świetlic szkolnych w latach 2017 – 2021 (do 30 września) wyniósł 9 470,37 tys. zł⁴⁴.

(akta kontroli str. 332-335, 348-390, 587-606, 665-684, 2464)

W latach 2017 – 2021 (do 30 września) następował coroczny wzrost wydatków Miasta Marki ponoszonych ze środków własnych na realizację zadań oświatowych. Wydatki ze środków własnych na realizację zadań oświatowych w 2017 r. wynosiły 28 922,68 tys. zł, w 2018 r. – 32 989,01 tys. zł, w 2019 r. – 40 783,22 tys. zł, a w 2020 r. – 57 990,76 tys. zł i były wyższe o 100,50% od wydatków w 2017 r. W 2021 r. (do 30 września) wydatkowano 45 804,39 tys. zł.

Były to kwoty wyższe od corocznie przyznawanych środków z subwencji oświatowej (łącznie z rezerwą). Ewidencja księgową nie zawierała danych, jakie konkretnie zadania oświatowe zostały zrealizowane ze środków własnych. Burmistrz wskazał, że niemożliwe jest wskazanie konkretnych zadań oświatowych, które zostały zrealizowane ze środków własnych, a jedynie możliwe jest określenie kwoty tych wydatków.

Zastępca Burmistrza poinformował, że na zwiększenie wydatków ponoszonych ze środków własnych na zadania oświatowe miały wpływ następujące czynniki:

- wzrost liczby dzieci w przedszkolach i uczniów szkołach prowadzonych przez Miasto Marki oraz w przedszkolach niepublicznych prowadzonych przez osoby prawne i fizyczne,
- wzrost liczby oddziałów w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Miasto Marki,
- wzrost tygodniowej liczby godzin zajęć edukacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych w przedszkolach i szkołach prowadzonych przez Miasto Marki.

Ponadto dodatkowe czynniki wpływające na zwiększenie wydatków to m.in.:

- wzrost stawek wynagrodzenia nauczycieli⁴⁵ (np. wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela mianowanego z wyższym wykształceniem magisterskim wzrosło o 30,15% z kwoty 2 647 zł w 2017 r. do 3 445 zł w 2021 r.), nauczyciele otrzymywali także dodatki⁴⁶: za wysługę lat, funkcyjny (m.in. w 2021 r. miesięcznie dla wychowawcy klasy w szkole podstawowej i ponadpodstawowej 320 zł), motywacyjny (m.in. w 2021 r. miesięcznie na jeden etat przeliczeniowy dla nauczycieli nie mniej niż 365 zł) i za warunki pracy,

⁴⁴ W 2017 r. 1 432 772 zł (828 tygodniowa liczba godzin nauczycieli w świetlicach szkolnych), w 2018 r. 1 773 720 zł (914 godzin), w 2019 r. 2 157 561 zł (1062 godzin), w 2020 r. 2 297 837 zł (1192 godzin), w 2021 r. 1 808 481 zł (1235 godzin). Wydatki osobowe i rzeczowe w rozdziale 85401.

⁴⁵ Burmistrz na pytanie NIK dotyczące wysokości dofinansowania wynagrodzeń (w tym dodatków) nauczycieli z dochodów własnych Miasta Marki, wskazał, że ewidencja księgową w zakresie wynagrodzeń nauczycieli nie wskazuje na źródła ich finansowania, a jedynie klasyfikuje te wynagrodzenia w odpowiednich paragrafach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej w ramach planu finansowego danej szkoły lub przedszkola. Środki na wynagrodzenia nauczycieli w latach 2017 – 2020 nie przekraczały kwoty części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej przez Miasto Marki.

⁴⁶ Uchwała nr XXVIII/283/2009 Rady Miasta Marki z dnia 22 kwietnia 2009 r. w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, ze zm., uchwała nr XXXIX/479/2021 Rady Miasta Marki z dnia 27 października 2021 r. w sprawie Regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom zatrudnionym w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Miasto Marki dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw.

- wzrost wynagrodzeń pracowników administracji i obsługi,
- wydatki inwestycyjne związane z rozbudową SP 1 i SP 2 w Markach, budową nowej siedziby SP 4 w Mareckim Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym, budową dwóch nowych przedszkoli dla 17 oddziałów i 425 dzieci. Wydatki wynikały z konieczności dostosowania bazy materialnej szkół i potrzeb wynikających z wdrożenia reformy ustroju szkolnego wprowadzającego ośmioletnie szkoły podstawowe.

(akta kontroli str. 311-347, 587-607, 665-684, 1268-1281, 1365-1386, 2459)
 Burmistrz poinformował, że od 1 stycznia 2017 r. do chwili obecnej⁴⁷ szkoły i przedszkola otrzymywały pomoc rzeczową, którą stanowił sprzęt (termometry bezdotykowe oraz ze stojakiem, dyspensery do dezynfekcji) oraz środki ochrony indywidualnej (maseczki, rękawiczki jednorazowe, płyny dezynfekcyjne). Otrzymano wsparcie finansowe na zakup m.in. sprzętu komputerowego⁴⁸ i wyposażenia w pomoce dydaktyczne pracowni przedmiotowych⁴⁹ w ramach programów rządowych lub z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

(akta kontroli str. 348-356, 2241-2287, 2441-2452)

1.15. W roku szkolnym 2020/2021, w związku z epidemią COVID–19, w Mieście Marki w: SP 1, SP 2, SP 3, SP 4 oraz w ZS 1 i w ZS 2, nie wystąpiły przypadki zwalniania nauczycieli i/lub obniżania pensum godzin nauczycieli.

W czasie nauki zdalnej spowodowanej epidemią COVID–19 monitorowano problem wykluczenia cyfrowego dzieci i młodzieży, tj. SP 1 wypożyczała sprzęt potrzebującym uczniom, były również przypadki, kiedy uczniowie korzystali ze sprzętu komputerowego w szkole pod opieką nauczyciela. W SP 2 uczniowie otrzymali sprzęt do pracy zdalnej wraz z pakietem Internetu, szkoła również zapewniała pomoc w instalacji sprzętu i udzielała instruktażu dotyczącego obsługi programów i platformy Teams. Uczniowie w trudnych sytuacjach, uzyskali wsparcie ze strony psychologa i pedagoga szkolnego. Szkoła monitorowała obecność uczniów na zajęciach. SP 3 skierowała zapytania do rodziców m.in. o dostępności sprzętu informatycznego, dostępu do Internetu. Zapewniła stały dyżur pedagoga i psychologa, opiekę świetlicy szkolnej dla uczniów, których rodzice zatrudnieni byli w instytucjach mających za zadanie przeciwdziałanie epidemii COVID–19. Skierowano do dzieci anonimową ankietę dotyczącą samopoczucia uczniów w okresie nauki zdalnej i po powrocie do nauki stacjonarnej. SP 4 użyczyła 47 laptopów, 10 ruterów z Internetem, udzielała niezbędnego wsparcia technicznego dotyczącego obsługi platformy Teams, na bieżąco monitorowała obecność uczniów na zajęciach. W ZS 1 potrzebującym uczniom użyczono laptopy oraz komputery stacjonarne. Na bieżąco były również rozwiązywane problemy dotyczące serwisowania sprzętu. Uczniowie mogli również korzystać z komputerów i Internetu na terenie szkoły. Wychowawcy byli w stałym kontakcie z rodzicami uczniów

⁴⁷ Tj. do 23 września 2021 r.

⁴⁸ W ramach rządowego programu *Zdalna Szkoła + w 2020 r.* Miasto Marki zakupiło i przekazało do szkół podstawowych sprzęt komputerowy (84 laptopy, 30 routerów o wartości 182 625,48 zł).

⁴⁹ Ze środków rezerwy części oświatowej na 2021 r. Miasto Marki pozyskało kwotę w wysokości 143 675,00 zł na dofinansowanie wyposażenia w pomoce dydaktyczne pracowni przedmiotowych przyrodniczych (geografia, biologia, fizyka, chemia) w SP 2 i SP 3 w Markach, ze środków rezerwy części oświatowej na rok 2020 pozyskano kwotę w wysokości 75 000 zł na dofinansowanie doposażenia pomieszczeń do nauki w nowo wybudowanych budynkach, tj. SP 2 w Markach – zakup monitorów interaktywnych, ze środków rezerwy części oświatowej na 2021 r. pozyskano kwotę w wysokości 150 000,00 zł na dofinansowanie wyposażenia w pomoce dydaktyczne pracowni przedmiotowych przyrodniczych (geografia, biologia, fizyka, chemia) w SP 1 i SP 4 w Markach.

i uczniami. Natomiast w ZS 2 monitorowano problem wykluczenia cyfrowego uczniów poprzez: przygotowanie przez wychowawców tabeli potrzeb uczniów w zakresie zaopatrzenia w sprzęt IT, analizę frekwencji uczniów podczas nauczania zdalnego, współpracę z rodzicami, wypożyczenie sprzętu, szkolenie uczniów z zakresu korzystania z aplikacji Teams.

(akta kontroli str. 289-306)

Miasto Marki w czasie nauki zdalnej spowodowanej epidemią COVID-19 wspomagało dyrektorów szkół w monitorowaniu problemu wykluczenia cyfrowego dzieci i młodzieży podejmując działania takie m.in. jak:

- przekazanie szkołom laptopów w celu ich użyczenia rodzicom dzieci, którym groziło wykluczenie cyfrowe;
- przekazanie szkołom routerów w celu ich użyczenia rodzinom nie mającym dostępu do sieci internetowej;
- umożliwienie poprzez kontakt z Ośrodkiem Pomocy Społecznej rozpoznania rzeczywistej sytuacji rodzinnej dzieci, którym groziło wykluczenie cyfrowe.

(akta kontroli str. 2443-2451)

1.16. Burmistrz poinformował, że w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 28 października 2021 r. w Mieście Marki wystąpiły problemy z realizacją zadań oświatowych związane z brakiem wystarczającej liczby sal lekcyjnych w szkołach podstawowych, które były dostosowane do struktury organizacyjnej klas I-VI. Po ogłoszeniu reformy ustroju szkolnego zrealizowano inwestycje związane z rozbudową⁵⁰ istniejących budynków SP oraz budową⁵¹ nowej siedziby szkoły, których celem było pozyskanie nowych pomieszczeń do nauki i nowych obiektów sportowych. W szkołach podstawowych corocznie pojawiały się problemy z pozyskaniem nowych nauczycieli, związane z szybko zwiększającą się liczbą godzin zajęć edukacyjnych w szkołach, spowodowaną coraz większą liczbą uczniów i oddziałów. W związku z tym pojawiały się w szkołach wakaty wśród nauczycieli przedmiotów kierunkowych (głównie: chemia, fizyka, matematyka) oraz wśród nauczycieli specjalistów kształcenia specjalnego.

(akta kontroli str. 1347-1356)

1.17. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym, które nie zostały przyjęte⁵² do przedszkoli prowadzonych przez Miasto Marki wynosiła w 2017 r. – 76, w 2018 r. – 109, w 2019 r. – 102, w 2020 r. – 74 a w 2021 r. – 180.

W każdym z lat 2017 – 2021 organizowano wspólną otwartą rekrutację zarówno do przedszkoli prowadzonych przez Miasto Marki, jak i do pozostałych przedszkoli niesamorządowych publicznych oraz niepublicznych wyłonionych w otwartych konkursach ofert⁵³.

⁵⁰ Rozbudowa SP 1 z budową nowej hali sportowej, rozbudowa SP 2 z budową nowej hali sportowej oraz kuchni ze stołówką szkolną.

⁵¹ Budowa nowej siedziby dla SP 1 w Markach przy ul. Wspólnej 42 (w Mareckim Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym) z halą sportową, pływalnią, stadionem lekkoatletycznym i boiskami sportowymi wielofunkcyjnymi.

⁵² Dane bez dzieci nieprzyjętych do przedszkola z powodu niezłożenia deklaracji przez rodziców.

⁵³ Konkursy były przeprowadzane corocznie na podstawie zarządzeń Burmistrza Miasta Marki w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu wychowania przedszkolnego, tj.: nr 0050.29.2017 z dnia 13 marca 2017 r.; nr 0050.37.2018 z dnia 1 marca 2018 r.; nr 0050.041.2019 z dnia 15 marca 2019 r.; nr 0050.025.2020 z dnia 24 lutego 2020 r.; nr 0050.009.2021 z dnia 28 stycznia 2021 r.; nr 0050.166.2021 z dnia 6 września 2021 r.

Rekrutację⁵⁴ realizowano w dwóch etapach: głównym na wiosnę i uzupełniającym w sierpniu (każdego roku).

(akta kontroli str. 1113-1121, 1196-1206)

Zastępca Burmistrza wskazał, że rekrutacja była przeprowadzana wspólnie z przedszkolami niesamorządowymi publicznymi (prowadzonymi przez osoby fizyczne) oraz z przedszkolami niepublicznymi wyłonionymi w otwartych konkursach ofert. Rodzicom dzieci, które brały udział w rekrutacji i nie zostały przyjęte do żadnej z tych placówek, Burmistrz wskazywał przedszkole dysponujące wolnymi miejscami, które mogło zapewnić dziecku realizację wychowania przedszkolnego na zasadach publicznych.

(akta kontroli str. 1113-1121, 1196-1206, 1358-1364)

W celu z zapewnienia wszystkim dzieciom wychowania przedszkolnego, Miasto Marki w latach 2017 – 2021 (do 31 października) wypłacało dotacje⁵⁵ niesamorządowym przedszkolom⁵⁶, wyłonionym w otwartych konkursach ofert. W 2017 r. przekazano dla przedszkoli łączną kwotę dotacji w wysokości 6 972,46 tys. zł (dla 10 przedszkoli), w 2018 r. kwotę 9 538,77 tys. zł (dla 13 przedszkoli), w 2019 r. kwotę 11 889,02 tys. zł (dla 15 przedszkoli), w 2020 r. kwotę 15 228,46 tys. zł (dla 16 przedszkoli) i w 2021 r. (do 31 października) kwotę 14 601,04 tys. zł (dla 16 przedszkoli). W latach 2017 – 2020 następował, więc coroczny wzrost kwot wypłacanych dotacji (w 2020 r. wypłacono o 118,41% więcej w stosunku do 2017 r.).

(akta kontroli str. 1365-1376, 1870-2101, 2239-2240, 2457-2458)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz nie wykonał terminowo obowiązku określonego w art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego, który stanowi, że organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 października, przedstawia organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o stanie realizacji zadań oświatowych tej jednostki za poprzedni rok szkolny. W toku kontroli ustalono, że Burmistrz nie przedstawił Radzie Miasta Marki *Informacji* za rok szkolny: 2017/2018, 2018/2019 i 2019/2020 w terminie do 31 października.

Informacja:

- za rok 2017/2018 wpłynęła⁵⁷ do Biura Rady Miasta Marki 26 listopada 2018 r. (tj. 26 dni po terminie),
- za rok 2018/2019 wpłynęła⁵⁸ do Biura Rady Miasta Marki 8 listopada 2019 r. (tj. 8 dni po terminie),

⁵⁴ Liczba przedszkoli (poza przedszkolami prowadzonymi przez gminę) biorących udział w rekrutacji była następująca: w roku 2017 - 8 przedszkoli niepublicznych konkursowych oraz 2 przedszkola publiczne niesamorządowe; w 2018 r. - 9 przedszkoli niepublicznych konkursowych oraz 2 przedszkola publiczne niesamorządowe; w 2019 r. - 12 przedszkoli niepublicznych konkursowych oraz 3 przedszkola publiczne niesamorządowe; w 2020 r. - 12 przedszkoli niepublicznych konkursowych oraz 3 przedszkola publiczne niesamorządowe; w 2021 r. - 11 przedszkoli niepublicznych konkursowych z konkursu głównego i 2 przedszkola z konkursu uzupełniającego oraz 3 przedszkola publiczne niesamorządowe.

⁵⁵ Za zapewnienie realizacji zadań wychowania przedszkolnego na zasadach publicznych obowiązujących w przedszkolach prowadzonych przez Miasto Marki.

⁵⁶ Przedszkola publiczne (3) i niepubliczne (14).

⁵⁷ Pismo znak: CUW.404.5.2018 z 31 października 2018 r., w dokumentacji przekazanej przez Urząd Miasta Marki brak daty przekazania tego pisma do Biura Rady Miasta Marki. Pismo zawiera odrębną datę 26 listopada 2018 r. wpływu do Biura Rady Miasta Marki. Brak daty zatwierdzenia *Informacji* przez Burmistrza.

⁵⁸ Pismo znak: CUW.404.5.2019, wpłynęło do Biura Rady Miasta Marki 8 listopada 2019 r. Brak daty zatwierdzenia *Informacji* przez Burmistrza.

- za rok 2019/2020 została zatwierdzona 3 listopada 2020 r. przez Zastępcę Burmistrza i w tym samym dniu wpłynęła⁵⁹ do Biura Rady Miasta Marki (tj. 3 dni po terminie).

(akta kontroli str. 584-688, 1268-1282, 2467)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że *Informacje* za lata szkolne od 2016/2017 do 2018/2019 były sporządzane w całości przez Dyrektora CUW, gdyż zasoby kadrowe jednostki uniemożliwiały powierzenie wykonania tego zadania innej osobie, ze względu na zawartość merytoryczną, obszerność i stopień skomplikowania. Dopiero *Informacje* od roku 2019/2020 były sporządzane przez pracownika CUW zatrudnionego na stanowisku ds. oświatowych. Od tego czasu zadaniem Dyrektora Centrum była jedynie weryfikacja *Informacji*, przygotowanej i opracowanej przez pracownika. W latach 2017/2018 i 2018/2019 Dyrektor CUW przygotowywał powyższe *Informacje* na przełomie września i października po otrzymaniu ze szkół niezbędnych danych do ich opracowania. Miesiące te są najtrudniejszym okresem, w którym CUW realizuje zadania bardzo ważne dla finansów Miasta Marki, których terminy też są ustawowo ustalone. Były to: zmiany w arkuszach organizacji szkół i przedszkoli weryfikowane przez CUW i opiniowane przez organ nadzoru pedagogicznego, korekty projektów planów finansowych szkół i przedszkoli, które były przekazywane Skarbnikowi Miasta Marki (dalej: Skarbnik) w celu sporządzenia projektu budżetu na dany rok, jak również aktualizacja październikowej Podstawowej Kwoty Dotacji dla przedszkoli. Stąd też wystąpiły trudności w CUW w przekazaniu *Informacji* do Rady Miasta Marki w ustawowym terminie.

(akta kontroli str. 72-93, 584-688, 1268-1281, 2467)

Kontrolerowi NIK nie przekazano dokumentów potwierdzających, kiedy *Informacje* wraz z pismami przewodnimi do Przewodniczącego Rady Miasta Marki, były przekazywane Burmistrzowi przez Dyrektora CUW.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego, obowiązek przedłożenia Radzie Miasta *Informacji* spoczywa na organie wykonawczym jednostki samorządu terytorialnego. Kontrolerowi nie przedłożono dokumentów, na podstawie których obowiązek ten został scedowany przez Burmistrza na Dyrektora CUW.

2. Rejestr skarg i wniosków w Urzędzie w formie papierowej⁶⁰, był prowadzony w sposób nierzetelny, bowiem w przypadku pięciu zbadanych skarg⁶¹ dotyczących systemu oświaty (m.in. w zakresie działań dyrektorów szkół podstawowych), nie zawierał danych, w poszczególnych rubrykach, jak np.: *informacji, komu zlecono załatwienie skargi, daty wysłania zawiadomienia, informacji kogo zawiadomiono.*

Burmistrz wyjaśnił, że w rejestrze nie wypełniono wszystkich rubryk, z uwagi na brak przepisów prawa nakładających konieczność uwzględniania tych informacji w rejestrze. Uzupełnienie tych danych powoduje zaangażowanie czasu i pracy pracownika, co przy dużej ilości zadań jest utrudnione. Jednocześnie, aby wypełnić wskazane informacje, należy rozpoznać otrzymaną skargę, czego

⁵⁹ Pismo znak: CUW.404.13.2020, wpłynęło do Biura Rady Miasta Marki 3 listopada 2020 r.

⁶⁰ Znak: BOK 0560/nk/98 r.

⁶¹ Badaniu kontrolnym poddano zapisy w rejestrze skarg i wniosków w Urzędzie Miasta Marki z lat 2017 - 2021.

często nie jest w stanie zrealizować pracownik rejestrujący, a jedynie członek kierownictwa. Ponadto, rozpoznanie sprawy wymaga zaangażowania większej liczby pracowników różnych komórek organizacyjnych (tj. merytorycznych, radców prawnych, kierownictwa).

NIK zauważa, że zadanie związane z zapewnieniem należytej organizacji przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków oraz prowadzenie rejestru skarg i wniosków, zostało przypisane Wydziałowi Organizacyjnemu. Jednak dopiero 1 października 2021 r. formalnie⁶² wyznaczono pracownika Wydziału Organizacyjnego w Urzędzie odpowiedzialnego za wykonywanie powyższego zadania.

W trakcie kontroli w rejestrze uzupełniono wskazane informacje za rok 2021 i podjęto działania organizacyjne umożliwiające jego właściwe prowadzenie. W związku z powyższym, NIK odstępuje od formułowania wniosku pokontrolnego w tym zakresie.

(akta kontroli str. 424-580, 1196-1206, 1365-1388)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto Marki zapewniło właściwe warunki do realizacji obowiązkowych i ponadobowiązkowych zadań oświatowych oraz miejsca w przedszkolach wszystkim dzieciom biorącym udział w rekrutacjach. Burmistrz nieterminowo przedstawił Radzie Miasta Marki trzy *Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych*. W sposób nierzetelny prowadzony był *Rejestr skarg i wniosków* w Urzędzie.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Finansowanie zadań oświatowych

2.1. Miasto Marki otrzymywało w trybie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁶³ (dalej: ustawa o dochodach j.s.t.) informacje od ministra właściwego do spraw finansów publicznych o rocznych planowanych kwotach części subwencji ogólnej przyjętych w projekcie ustawy budżetowej oraz o rocznych kwotach części subwencji ogólnej wynikających z ustawy budżetowej. W uchwałach budżetowych na rok: 2017, 2018, 2019, 2020 i 2021 Rada Miasta Marki zaplanowała dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, których wysokość była zgodna z informacjami otrzymanymi w tym zakresie od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) systematycznie wzrastały zaplanowane dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej⁶⁴, które wynosiły:

- na 2017 r. 22 981,39 tys. zł⁶⁵ (wykonanie 100%),
- na 2018 r. 26 569,97 tys. zł⁶⁶ (wykonanie 100%),
- na 2019 r. 29 908,13 tys. zł⁶⁷ (wykonanie 100%),
- na 2020 r. 32 031,42 tys. zł (wykonanie 100%),

⁶² Zakres czynności, uprawnień i odpowiedzialności specjalisty w Wydziale Organizacyjnym Urzędu Miasta Marki.

⁶³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, ze zm.

⁶⁴ Dział 758, rozdział 75801.

⁶⁵ Uchwała nr L/407/2017 Rady Miasta Marki z dnia 27 września 2017 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXVIII/281/2016 Rady Miasta Marki z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Miasto Marki na 2017 r., Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego 2017 poz. 9195.

⁶⁶ Uchwała nr LXVI/577/2018 Rady Miasta Marki z dnia 29 sierpnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały nr LV/463/2017 Rady Miasta Marki z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Miasto Marki na 2018 r., Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego 2018 poz. 8496.

⁶⁷ Uchwała nr XVII/221/2019 Rady Miasta Marki z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr III/35/2018 Rady Miasta Marki z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Miasto Marki na 2019 r.

- na 2021 r. 36 265,44 tys. zł (wykonanie 84,62% do 30 września).
(akta kontroli str. 1507-1867, 1871-2101, 2235)

Udział wykonanych dochodów na zadania oświatowe w dochodach ogółem wynosił: w 2017 r. 18,81%, w 2018 r. 18,54%, w 2019 r. 16,61%, w 2020 r. 16,38%, w 2021 r. 18,18%.

(akta kontroli str. 1358-1364, 2235)

2.2. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) Miasto Marki wydatkowało: z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej⁶⁸ środki finansowe w łącznej wysokości 3 582,73 tys. zł⁶⁹, z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe 12 975,22 tys. zł, z pozostałych dotacji na zadania oświatowe 6 350,03 tys. zł oraz ze środków z innych źródeł na zadania oświatowe łączną kwotę 931,25 tys. zł.

(akta kontroli str. 1507-1867, 2235, 2466)

2.3. Zastępca Burmistrza poinformował, że w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 29 października 2021 r. nie wystąpiła konieczność zwrotu subwencji oświatowej, w związku z otrzymaniem jej w wysokości wyższej od należnej.

(akta kontroli str. 1358-1364)

2.4. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) 100% środków otrzymanych z części oświatowej subwencji ogólnej przeznaczono na zadania oświatowe, tj. wydatki bieżące szkół, dla których Miasto Marki jest organem prowadzącym oraz na dotacje dla niepublicznych szkół podstawowych, dla których Miasto Marki jest organem rejestrującym.

(akta kontroli str. 1871-1954, 2235, 2237-2238)

Burmistrz poinformował, że środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej przeznaczono na:

- wzrost zadań szkolnych i pozaszkolnych w wyniku wzrostu liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej (w 2017 r. kwota 873,34 tys. zł, w 2018 r. kwota 391,35 tys. zł, w 2019 r. kwota 658,12 tys. zł, w 2020 r. kwota 858,44 tys. zł),
- dofinansowanie wyposażenia szkół i placówek w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne nowych pomieszczeń do nauki w nowo wybudowanych obiektach szkół prowadzonych przez gminę (w 2018 r. kwota 204,93 tys. zł, w 2019 r. kwota 92,41 tys. zł, w 2020 r. kwota 75,00 tys. zł),
- wyposażenie w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych⁷⁰ w publicznych szkołach podstawowych (w 2020 r. kwota 150,00 tys. zł, w 2021 r. kwota 143,67 tys. zł),
- finansowanie zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego (w 2021 r. kwota 135,45 tys. zł).

(akta kontroli str. 1365-1376, 1871-2101, 2237-2238, 2443-2451)

2.5. W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 28 października 2021 r. Miasto Marki otrzymało dotacje celowe z budżetu państwa na podstawie:

⁶⁸ Dział 758, rozdział 75801.

⁶⁹ W 2017 r. 873,34 tys. zł; w 2018 r. 596,28 tys. zł; w 2019 r. 750,54 tys. zł; w 2020 r. 1083,44 tys. zł; w 2021 r. 279,13 tys. zł.

⁷⁰ Tj. geografia, biologia, fizyka, chemia.

- art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁷¹ (dalej: ufzo) na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego na łączną kwotę 10 917,45 tys. zł⁷²,
- art. 55 ust. 3 ufzo na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych na łączną kwotę 2 376,81 tys. zł⁷³,
- art. 70 ust. 1 ufzo na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym na łączną kwotę 239,86 tys. zł⁷⁴.

W latach 2019 – 2020 korzystano także z rządowego programu *Wyprawka szkolna* dla uczniów szkół średnich (w ramach którego wydatkowano 9,43 tys. zł⁷⁵). Uzyskano również inne dotacje, tj.: stypendium Prezesa Rady Ministrów (kwota łącznie wydatkowana 15,71 tys. zł w latach 2017 – 2021), na zakup pomocy dydaktycznych w ramach Rządowego Programu *Aktywna tablica* (kwota łącznie wydatkowana 63,98 tys. zł w latach 2018 – 2019), na wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej (kwota łącznie wydatkowana 22,63 tys. zł), w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa (kwota łącznie wydatkowana 72,00 tys. zł w 2017 r.).

(akta kontroli str. 1347-1357, 1347-1355, 1871-2101, 2236, 2466)

Skarbnik poinformowała, że w przypadku powyższych dotacji Urząd realizował jedynie zadania związane z: przekazaniem środków finansowych na rachunek bankowy poszczególnych szkół i przedszkoli, zwrotem niewykorzystanych środków, zwrotem środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych w nadmiernej wysokości lub pobranych nienależnie. Pozostałe zadania⁷⁶ były wykonywane przez CUW. Nie zostały opracowane formalne procedury dotyczące obiegu dokumentów finansowo-księgowych w zakresie oświaty pomiędzy Urzędem a CUW. Urząd był w stałym roboczym kontakcie z Dyrektorem CUW.

(akta kontroli str. 1394-1397)

Z dotacji na zadania oświatowe otrzymanych z budżetu państwa, Miasto Marki wydatkowało:

- w 2017 r. 2 530,09 tys. zł (tj. 99,56% kwoty otrzymanej),
- w 2018 r. 2 513,67 tys. zł (99,51% kwoty otrzymanej),
- w 2019 r. 2 496,15 tys. zł (99,32% kwoty otrzymanej),
- w 2020 r. 2 839,63 tys. zł (99,18% kwoty otrzymanej),
- w 2021 r. (do 30 września) 2 595,68 tys. zł (79,08% kwoty otrzymanej).

(akta kontroli str. 1871-2101, 2236-2237, 2466)

2.6. Miasto Marki nie otrzymywało w latach 2017 – 2021 (do 30 września) środków finansowych od Powiatu Wołomińskiego w związku z realizacją Porozumienia nr 031.4.2012 z dnia 7 lutego 2012 r., dotyczącego prowadzenia LO w ZS 1. Zgodnie z § 4 ww. Porozumienia, Miasto Marki, jako organ prowadzący szkołę, w całości finansowało działalność LO.

(akta kontroli str. 1357, 1398-1406)

⁷¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1930.

⁷² W 2017 r. 1 882,57 tys. zł; w 2018 r. 1 997,46 tys. zł; w 2019 r. 2 098,89 tys. zł; w 2020 r. 2 302,50 zł; w 2021 r. 2 636,03 tys. zł.

⁷³ W 2017 r. 528,59 tys. zł; w 2018 r. 441,47 tys. zł; w 2019 r. 341,57 tys. zł; w 2020 r. 486,76 zł; w 2021 r. 578,42 tys. zł.

⁷⁴ W 2017 r. 31,06 tys. zł; w 2018 r. 28,45 tys. zł; w 2019 r. 53,39 tys. zł; w 2020 r. 66,00 zł; w 2021 r. 60,96 tys. zł.

⁷⁵ W 2019 r. 2,67 tys. zł; w 2020 r. 3,56 tys. zł; w 2021 r. 3,20 tys. zł.

⁷⁶ Pozyskanie środków finansowych, określenie wysokości środków finansowych dla poszczególnych szkół i przedszkoli, bieżące monitorowanie wydatkowania środków dla dotacji pod względem finansowym oraz merytorycznym, przeprowadzanie kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji, rozliczenie końcowe dotacji.

Wydatki⁷⁷ Miasta Marki związane z utrzymaniem LO wyniosły: w 2017 r. 591,19 tys. zł, w 2018 r. 2 161,46 tys. zł, w 2019 r. 3 077,44 tys. zł, w 2020 r. 4 093,21 tys. zł, w 2021 r. (do 30 września) 3 305,21 tys. zł (planowane wydatki na cały rok to 4 460,41 tys. zł). Na utrzymanie LO Miasto Marki otrzymywało środki naliczane według algorytmu części oświatowej subwencji ogólnej. Udział uczniów LO w algorytmie naliczenia subwencji był następujący: w 2017r. – 77 uczniów – 421,81 tys. zł, w 2018 r. – 136 uczniów – 764,62 tys. zł, w 2019 r. – 211 uczniów – 1 213,04 tys. zł, w 2020 r. – 348 uczniów – 2 094,30 tys. zł, w 2021 r. – 364 uczniów – 2 222,29 tys. zł. Różnicę pomiędzy wydatkami na utrzymanie LO, a środkami otrzymanymi w subwencji oświatowej na uczniów liceum ogólnokształcącego, Miasto Marki pokrywało z dochodów własnych⁷⁸.

(akta kontroli str. 1358-1264, 1398-1406, 1871-2101)

2.7. Miasto Marki w latach 2017 – 2021 (do 30 września) uzyskało⁷⁹ dofinansowanie dla projektu *Mistrzowie kompetencji w Gminie Miasto Marki* na kwotę 1 523,70 tys. zł. w ramach, którego m.in. rozwijano kompetencje kluczowe i umiejętności na rynku pracy uczniów. Zakupiono⁸⁰ 34 laptopy z projektu *Zdalna szkoła* + w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej⁸¹ na kwotę 79,90 tys. zł.

akta kontroli str. 2241-2430, 2463

Miasto Marki w latach 2017 – 2021 (do 30 września) finansowało realizację zadań oświatowych ze środków własnych, w łącznej wysokości 206 490,06 tys. zł, z czego⁸²:

- w 2017 r. 28 922,68 tys. zł (tj. 51,18% wydatków na zadania oświatowe),
- w 2018 r. 32 989,01 tys. zł (tj. 51,04% wydatków na zadania oświatowe),
- w 2019 r. 40 783,22 tys. zł (tj. 53,97% wydatków na zadania oświatowe),
- w 2020 r. 57 990,76 tys. zł (tj. 60,52% wydatków na zadania oświatowe),
- w 2021 r. (do 30 września) 45 804,39 tys. zł (tj. 57,27% wydatków na zadania oświatowe).

(akta kontroli str. 311-347, 1871-2101, 2237, 2463)

Burmistrz poinformował, że ewidencja księgową w zakresie wydatkowania środków na realizację poszczególnych zadań oświatowych (poza przypadkami finansowania zadań realizowanych z dotacji celowych, dla których prowadzona jest wyodrębniona ewidencja analityczna), nie wskazuje źródła finansowania tych zadań. Dlatego też niemożliwe jest wskazanie konkretnych zadań oświatowych, które zostały zrealizowane ze środków własnych, a jedynie możliwe jest określenie kwot tych wydatków, jako różnicy pomiędzy całkowitymi wydatkami na zadania oświatowe w budżecie Miasta Marki, a sumą części oświatowej subwencji ogólnej (wraz z rezerwą), dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe, innych dotacji oraz środków z innych źródeł⁸³.

⁷⁷ Wykonane w rozdziale 80120 – licea ogólnokształcące.

⁷⁸ W 2017 r. 169 374 zł, w 2018 r. 1 396 837, w 2019 r. 1 864 403 zł, w 2020 r. 1 998 897, w 2021 r. 1 082 917 zł.

⁷⁹ Umowa nr RPMA.10.01.01-14-A445/18-00 z dnia 14 września 2018 r.

⁸⁰ Zakupiono również 34 myszki do laptopa i 34 torby na laptopy.

⁸¹ W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014 - 2020 Osi Priorytetowej nr 1 *Powszechny dostęp do szybkiego Internetu, działanie 1.1. Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach*, umowa o powierzenie grantu o numerze 1251622308.

⁸² W 2017 r. to 51,18% wydatków na zadania oświatowe ogółem, w 2018 r. to 51,04%, w 2019 r. 53,97%, w 2020 r. 60,52%, w 2021 r. 57,27%.

⁸³ W roku 2017 r. środki pochodziły m.in. z: § 0660 (wpływy z opłat za wychowanie przedszkolne), § 0830 (wpływy z usług), § 0920 (wpływy z pozostałych odsetek), § 0970 (wpływy z różnych dochodów); w 2018 r. z: § 0660 (wpływy z opłat za wychowanie przedszkolne), § 0830 (wpływy z usług), § 0920 (wpływy z pozostałych odsetek), § 0970

(akta kontroli str. 1268-1281, 1365-1376, 2237)

2.8. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) regulacje dotyczące wynagradzania nauczycieli zostały zawarte w uchwałach Rady Miasta Marki. Burmistrz wyjaśnił, że ewidencja księgową nie wskazuje na źródła finansowania wynagrodzeń nauczycieli, a jedynie klasyfikuje je w odpowiednich paragrafach i rozdziałach klasyfikacji budżetowej w ramach planu finansowego danej szkoły lub przedszkola. W przypadku przedszkoli, część oświatowa subwencji ogólnej jest naliczana jedynie na dzieci w wieku sześciu lat. Wynagrodzeń nauczycieli w przedszkolach również nie dzieli się na źródła finansowania. Burmistrz przedstawił informację, że wysokość środków na wynagrodzenia nauczycieli zatrudnionych przez Miasto Marki była następująca⁸⁴:

- w 2017 r. w szkołach 17 709,98 tys. zł, w przedszkolach 1 829,69 tys. zł, tj. łącznie 81,91% ogółu środków pochodzących z części oświatowej subwencji ogólnej i z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej, otrzymanych przez Miasto Marki,
- w 2018 r. w szkołach 20 121,45 tys. zł, w przedszkolach 2 287,39 tys. zł, tj. łącznie 82,49% środków z subwencji oświatowej (z rezerwą),
- w 2019 r. w szkołach 24 069,69 tys. zł, w przedszkolach 2 839,51 tys. zł, tj. łącznie 87,77% środków z subwencji oświatowej (z rezerwą),
- w 2020 r. w szkołach 27 032,02 tys. zł, w przedszkolach 3 406,47 tys. zł, tj. łącznie 91,92% środków z subwencji oświatowej (z rezerwą).

Środki⁸⁵ na wynagrodzenia nauczycieli w latach 2017 – 2020 nie przekraczały kwoty części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej przez Miasto Marki.

(akta kontroli str. 1365-1386, 1871-2101)

W latach 2017 – 2021 (do 30 września) średnie miesięczne wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w przeliczeniu na jeden etat sukcesywnie wzrastały, dla nauczyciela:

- stażysty z 2 893,72 zł w 2017 r. do 4 135,88 zł w 2021 r., tj. wzrost o 42,92%,
- kontraktowego z 3 794,71 zł w 2017 r. do 5 015,96 zł w 2021 r., tj. wzrost o 33,13%.
- mianowanego z 4 499,94 zł w 2017 r. do 6 013,89 zł w 2021 r., tj. wzrost o 33,82%,
- dyplomowanego z 6 053,75 zł w 2017 r. do 7 895,54 zł w 2021 r., tj. wzrost o 30,42%.

(akta kontroli str. 311-347, 2456, 2463)

2.9. Miasto Marki w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 20 października 2021 r. nie przeprowadzało diagnoz lub analiz w zakresie dokształcania i doskonalenia nauczycieli. Zastępca Burmistrza poinformował, że organ prowadzący corocznie sporządzał plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, ustalał maksymalną kwotę dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli zatrudnionych

(wpływy z różnych dochodów); w 2019 r. z: § 0830 (wpływy z usług), § 0920 (wpływy z pozostałych odsetek); w 2020 r. z: § 0830 (wpływy z usług), § 0920 (wpływy z pozostałych odsetek), § 0940 (wpływy z rozliczeń zwrotów z lat ubiegłych), § 0970 (wpływy z różnych dochodów), § 2400 (wpływy do budżetu z pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej); w 2021 r. z: § 0830 (wpływy z usług), § 0940 (wpływy z rozliczeń zwrotów z lat ubiegłych), § 0970 (wpływy z różnych dochodów), § 2400 (wpływy do budżetu z pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku dochodów).

⁸⁴ Łącznie w 2017 r. 19 539 678 zł, w 2018 r. 22 408 836 zł, w 2019 r. 26 909 197 zł, w 2020 r. 30 438 496 zł. Dane za 2021 r. nie zostały udostępnione przez Urząd Miasta Marki.

⁸⁵ W § 4010 – wynagrodzenia osobowe oraz § 4040 – dodatkowe wynagrodzenia roczne.

w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Miasto Marki oraz ustalał formy i specjalności, za które dofinansowanie było przyznawane. W latach 2017 – 2019, były to regulacje określone zarządzeniami⁸⁶ Burmistrza Miasta Marki, a w latach 2020 – 2021 były to uchwały⁸⁷ Rady Miasta Marki.

(akta kontroli str. 1268-1281, 1283-1305)

W latach 2017 – 2021 Miasto Marki zaplanowało środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli, w następujących wysokościach:

- w 2017 r. zaplanowano 171,40 tys. zł, (tj. 1,00% planowanych rocznych środków finansowych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli), z czego wydatkowano 92,34%,
- w 2018 r. zaplanowano 187,78 tys. zł, (tj. 0,96% planowanych rocznych środków finansowych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli), wydatkowano 91,29%,
- w 2019 r. pierwotnie zaplanowano 183,25 tys. zł⁸⁸ (tj. 0,75% planowanych rocznych środków finansowych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli), jednak w trakcie roku zwiększono kwotę do 198,25 tys. zł⁸⁹, (tj. 0,81% planowanych rocznych środków finansowych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli), wydatkowano 93,88%,
- w 2020 r. zaplanowano 235,90 tys. zł, (tj. 0,80% planowanych rocznych środków finansowych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli),
- w 2021 r. zaplanowano 203,00 tys. zł, (tj. 0,65% planowanych rocznych środków finansowych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli), wydatkowano (do 30 września) 39,80%.

W 2018 r. i w 2021 r. środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli zostały wyodrębnione w wysokości niższej niż wynikająca z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

(akta kontroli str. 1288-1305, 1946-2101, 2431-2440)

2.10. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) w Mieście Marki wzrosła średnia liczba etatów pracowników administracji zatrudnionych w placówkach oświatowych⁹⁰ z 25,46 w 2017 r. do 31,18 w 2021 r., tj. o 22,47%. Wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji kształtowały się w sposób następujący: w 2017 r. 1 617,33 tys. zł, w 2018 r. 1 566,03 tys. zł, w 2019 r. 1 849,17 tys. zł, w 2020 r. 1 770,77 tys. zł, w 2021 r. (do 30 września) 1 377,92 tys. zł, a w przeliczeniu na jeden etat wydatki wynosiły: w 2017 r. 63 524,53 zł, w 2018 r. 60 793,15 zł, w 2019 r. 71 507,02 zł, w 2020 r. 61 187,66 zł, w 2021 r. (do 30 września) 44 192,54 zł. Sukcesywnie rosła także średnia liczba etatów pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych⁹¹ z 113,69 w 2017 r. do 127,16 w 2021 r.,

⁸⁶ Zarządzenia Burmistrza Miasta Marki w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nr 0050.47.2017 z dnia 18 kwietnia 2017 r.; nr 0050.51.2018 z dnia 3 kwietnia 2018 r.; 0050.45.2019 z dnia 25 marca 2019 r.

⁸⁷ Uchwała nr XVIII/244/2020 Rady Miasta Marki z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie w 2020 r., uchwała nr XXX/387/2021 Rady Miasta Marki z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie w 2021 r. za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Miasto Marki oraz ustalenia form i specjalności, za które dofinansowanie jest przyznawane.

⁸⁸ W 2019 r. w załączniku nr 1 do zarządzenia Burmistrza Miasta Marki nr 0050.45.2019 z 25 marca 2019 r. zaplanowana wartość wynosiła 183 247,00 zł.

⁸⁹ 28 sierpnia 2019 r. dokonano zmiany w budżecie Miasta Marki zwiększając środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli o 15 000,00 zł. Po zwiększeniu wartość środków na doskonalenie zawodowe na 2019 r. wyniosła 198 247,00 zł.

⁹⁰ W 2018 r. było 25,76 etatów, w 2019 r. było 25,86 etatów, w 2020 r. było 28,94.

⁹¹ W 2018 r. było 128,01 etatów, w 2019 r. było 134,26 etatów, w 2020 r. było 130,30.

tj. o 11,85%. Wydatki na wynagrodzenia pracowników obsługi były następujące: w 2017 r. 3 430,52 tys. zł, w 2018 r. 4 165,20 tys. zł, w 2019 r. 4 698,81 tys. zł, w 2020 r. 5 370,79 tys. zł, w 2021 r. 4 238,14 tys. zł. W przeliczeniu na jeden etat było to: w 2017 r. 30 174,30 zł, w 2018 r. 32 538,06 zł, w 2019 r. 34 997,87 zł, w 2020 r. 41 218,63 zł, w 2021 r. (do 30 września) 33 329,20 zł. Wydatki na wynagrodzenia pracowników administracji zatrudnionych w jednostce obsługującej (CUW) wzrosły⁹² z 564,70 tys. zł w 2017 r. do 998,01 tys. zł w 2020 r., tj. o 76,73%, przy niewielkich zmianach w średniej liczbie etatów⁹³ z 12,58 w 2017 r. do 12,00 w 2021 r. W przeliczeniu na jeden etat wydatki wynosiły w 2017 r. 44 888,84 zł, w 2018 r. 61 074,75 zł, w 2019 r. 69 858,32 zł, w 2020 r. 80 810,82 zł, w 2021 r. (do 30 września) 61 223,63 zł.

(akta kontroli str. 311-347, 1871-2101, 2456, 2463)

2.11. Burmistrz poinformował, że Miasto Marki w latach 2017 – 2021 (do 30 września) wyodrębniło w planach finansowych szkół środki przeznaczone dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz liceum ogólnokształcącego na stypendia w nauce i osiągnięcia sportowe. Łączna kwota⁹⁴ wydatkowana przez szkoły na stypendia w nauce lub osiągnięcia sportowe w latach 2017 – 2021 (do 30 września) wyniosła 448,29 tys. zł, w ramach planów finansowych tych placówek.

(akta kontroli str. 348-356, 1871-2101)

Przyznawano także stypendia⁹⁵ dla uczniów szkół ponadpodstawowych i dla studentów, będących mieszkańcami Miasta Marki na podstawie uchwały⁹⁶ Rady Miasta Marki. Burmistrz poinformował, że nie przeprowadzano kontroli i audytów w zakresie wydatkowania środków finansowych na stypendia za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe. Stypendium było przyznawane na 10 miesięcy przez Komisję Stypendialną powoływaną corocznie przez Burmistrza. Istnieje jednak możliwość pozbawienia stypendysty prawa do stypendium, w przypadku narażenia przez stypendystę na szwank dobrego imienia Miasta Marki, klubu sportowego lub organizacji, której jest reprezentantem. W latach 2017 – 2021 (do 30 września) przyznano łącznie⁹⁷ 69 stypendiów⁹⁸, w tym pięć osób otrzymało stypendium artystyczne, a dla 18 osób przyznano stypendium sportowe. Wydatkowano w roku szkolnym: 2017/2018 kwotę 36,00 tys. zł, w 2018/2019 kwotę 35,00 tys. zł, w 2019/2020 kwotę 47,00 tys. zł, w 2020/2021 kwotę 49,00 tys. zł. Burmistrz

⁹² W 2018 r. wynosiły 841 tys. zł, w 2019 r. 957,76 tys. zł, w 2021 r. 734,68 tys. zł (do 30 września).

⁹³ W 2018 r. było 13,77 etatów, w 2019 r. było 13,71 etatów, 2020 r. było 12,35 etatów.

⁹⁴ Wydatki na stypendia w nauce lub osiągnięcia sportowe uczniów dokonane w ramach planów finansowych tych placówek w 2017 r. to 78 234 zł, w 2018 r. to 84 610 zł, w 2019 r. to 94 415 zł, w 2020 r. to 86 903 zł, w 2021 r. to 104 129 zł.

⁹⁵ Sprawdzane są następujące dokumenty obowiązkowo dołączane do Wniosku: świadectwo szkolne oraz zaświadczenie z OKE o wyniku egzaminu po klasie ósmej lub egzaminu gimnazjalnego (dla uczniów szkół ponadpodstawowych); zaświadczenie z uczelni potwierdzające, że osoba ubiegająca się o przyznanie stypendium jest studentem danej uczelni, z wyliczoną średnią ocen z ostatniego roku oraz zaświadczenie z OKE o wyniku egzaminu maturalnego (dla studentów na roku wyższym niż I); świadectwo ukończenia szkoły ponadpodstawowej, zaświadczenie z OKE o wyniku egzaminu maturalnego oraz zaświadczenie z uczelni o przyjęciu na I rok studiów (dla studentów na I roku); inne dokumenty potwierdzające osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe osoby ubiegającej.

⁹⁶ Uchwała nr XII/149/2019 Rady Miasta Marki z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie ustalenia zasad udzielania stypendiów dla uczniów szkół ponadpodstawowych i dla studentów będących mieszkańcami Miasta Marki oraz uchwała nr X/72/2021 Rady Miasta Marki z dnia 22 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia funduszu stypendialnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i dla studentów będących mieszkańcami Miasta Marki.

⁹⁷ W roku szkolnym 2017/2018 było 15 stypendystów, w 2018/2019 było 15 stypendystów, w 2019/2020 było 19 stypendystów, w 2020/2021 było 20 stypendystów.

⁹⁸ Dla uczniów szkół ponadpodstawowych w wysokości 200,00 zł na miesiąc, dla studentów w wysokości 300,00 zł na miesiąc, za osiągnięcia artystyczne oraz dobre wyniki w nauce po 200 na miesiąc i za osiągnięcia sportowe i dobre wyniki w nauce po 200,00 zł na miesiąc.

poinformował, że nie wystąpiły przypadki pozbawienia stypendysty prawa do stypendium.

(akta kontroli str. 1871-2101, 2431-2442)

Dla uczniów LO działającego w ZS 1 w Markach w latach 2017 – 2021 (do 30 września) pięciokrotnie⁹⁹ przyznano Stypendium Prezesa Rady Ministrów.

(akta kontroli str. 2236)

2.12. W szkołach podstawowych wydatki na oświatę przypadające na jednego (statystycznego) ucznia sukcesywnie wzrastały w każdym roku¹⁰⁰, tj. z 9 185,80 zł w 2017 r. do 10 451,85 zł w 2020 r., tj. o 13,78%. W 2021 r. wydatki na jednego ucznia szkoły podstawowej wynosiły 7 997,09 zł (do 30 września). W LO wydatki na zadania oświatowe na jednego ucznia wzrosły z 6 143,45 zł w 2017 r. do 12 556,5 zł w 2020 r., tj. o 51,07%. W 2021 r. wydatki na jednego ucznia LO wynosiły 9 827,44 zł w 2021 r. (do 30 września). W gimnazjach wydatki na zadania oświatowe na jednego ucznia spadły z 9 221,85 zł w 2017 r. do 4 995,33 zł w 2019 r., tj. o 45,83%.

(akta kontroli str. 311-347, 1398-1406, 2463)

2.13. Analiza danych wykazanych w rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S za lata: 2017, 2018, 2019, 2020 oraz na 30 września 2021 r., nie wykazała niezgodności z ewidencją księgową w zakresie dochodów (konto 901) i wydatków (konto 902) na zadania oświatowe.

(akta kontroli str. akta kontroli str. 1868-2234)

2.14. Burmistrz poinformował, że Miasto Marki od stycznia 2017 r. nie zaciągało zobowiązań finansowych (kredytów, obligacji) na pokrycie wydatków na oświatę. Emitowane były obligacje na pokrycie deficytu budżetowego związanego z wydatkami majątkowymi, m.in. na budowę szkoły podstawowej wraz z kompleksem widowiskowo-sportowym (Mareckie Centrum Edukacyjno-Sportowe).

(akta kontroli str. 1407-1506, 1407-1506)

2.15. Miasto Marki w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. udzieliło dotacji wszystkim niesamorządowym szkołom niepublicznym (nie było zarejestrowanych szkół publicznych) i niesamorządowym przedszkolom publicznym i niepublicznym, dla których było organem rejestrującym. Weryfikacja złożonych wniosków o dotacje, kalkulacja kwot dotacji oraz ich rozliczanie należy do zakresu działania CUW¹⁰¹. Dotacje były udzielane i monitorowane na podstawie uchwał¹⁰² Rady Miasta Marki.

(akta kontroli str. 311-347, 1186-1195, 1268-1281, 1306-1332, 1358-1364)

2.16. Wydział Finansowo-Budżetowy Urzędu realizował zadania w zakresie przekazywania, na podstawie dyspozycji z CUW, miesięcznych rat dotacji na

⁹⁹ Tj. w: 2020/2021 dwie osoby, 2019/2020 jedna osoba, 2018/2019 jedna osoba, 2017/2018 jedna osoba.

¹⁰⁰ W 2018 r. było to 9 352,24 zł, w 2019 r. było to 10 018,42 zł.

¹⁰¹ Ustalenia kontroli w tym zakresie zostały opisane w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora CUW.

¹⁰² Uchwała nr XXXVIII/272/2016 Rady Miasta Marki z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji, podstawy obliczania dotacji oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości pobierania i wykorzystania dotacji udzielonej dla publicznych i niepublicznych szkół, przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego, zakładanych i prowadzonych na terenie Gminy Miasto Marki przez inne niż Gmina Miasto Marki osoby prawne i osoby fizyczne, uchwała nr LVII/487/2018 Rady Miasta Marki z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy Miasto Marki przez inne niż Gmina Miasto Marki osoby prawne i osoby fizyczne, a także w sprawie ustalenia trybu przeprowadzenia kontroli prawidłowości ich pobierania i wykorzystania, uchwała nr III/26/2018 Rady Miasta Marki z dnia 28 grudnia 2018 r. zmieniającej uchwałę nr LVII/487/2018 Rady Miasta Marki z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy Miasto Marki przez inne niż Gmina Miasto Marki osoby prawne i osoby fizyczne, a także w sprawie ustalenia trybu przeprowadzenia kontroli prawidłowości ich pobierania i wykorzystania.

rachunek bankowy uprawnionych placówek, zwrotu niewykorzystanych środków z dotacji oraz zwrotu środków z dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych w nadmiernej wysokości lub pobranych nienależnie. *Karty rozliczenia dotacji udzielonej placówce niepublicznej z budżetu Miasta Marki* były sporządzane przez CUW i przedstawiane do zatwierdzenia Burmistrzowi wraz pismem przewodnim informującym o rozliczeniu dotacji dla szkoły lub przedszkola.

(akta kontroli str. 1268-1281, 1306-1332, 1394-1397)

Burmistrz poinformował, że Urząd w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 października 2021 r. nie przeprowadzał kontroli lub audytów w zakresie prawidłowości pobierania i wykorzystania dotacji udzielonej dla publicznych i niepublicznych szkół, przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego, zakładanych i prowadzonych na terenie Miasta Marki, bowiem nie ma takiego obowiązku na podstawie art. 36 ust. 1 ufoz. Natomiast weryfikowane były przez osobę upoważnioną przez Burmistrza (tj. inspektora ds. oświatowych w CUW):

- comiesięczne informacje o faktycznej liczbie uczniów, na podstawie, których określana jest wysokość miesięcznej raty dotacji,
- roczne rozliczenia wykorzystania otrzymanej dotacji z podziałem na rodzaje wydatków poniesionych i udokumentowanych z wyodrębnieniem wydatków na uczniów niepełnosprawnych. W przypadku niejasności lub zastrzeżeń, co do przekazywanych informacji przez osoby prowadzące niesamorządowe szkoły i przedszkola, są one wzywane do złożenia wyjaśnień i ich potwierdzenia.

(akta kontroli str. 2431-2442)

2.17. Burmistrz poinformował, że aktualne potrzeby inwestycyjne Miasta Marki w zakresie oświaty związane są ze wzrostem społeczno-gospodarczym oraz zwiększającą się liczbą ludności sprowadzającej się do Marek i obejmują:

- budowę dwóch nowych szkół podstawowych w dotychczasowych granicach obwodu SP 1 oraz obwodu SP 3,
- budowę nowego przedszkola na 250 miejsc w centralnym rejonie miasta.

(akta kontroli str. 1113-1121)

Burmistrz wskazał, że wydatki na zadania inwestycyjne w oświacie finansowane były z dochodów własnych oraz obligacji emitowanych na pokrycie deficytu budżetowego związanego z wydatkami majątkowymi. W 2017 r. poniesiono łączne wydatki w wysokości 3 057,09 tys. zł m.in.: na modernizację łazienki w ZS 2 (300,00 tys. zł), zaprojektowanie, rozbudowę i sfinansowanie inwestycji¹⁰³ dotyczącej SP 1 (897,55 tys. zł), przebudowę i rozbudowę PM 2 (147,60 tys. zł). W 2018 r. wydatkowano łącznie 3 015,91 tys. zł m.in.: na zaprojektowanie, rozbudowę i sfinansowanie inwestycji dotyczącej SP 1 (1 977,87 tys. zł), modernizację kuchni w PM 3 (636,89 tys. zł), modernizację kotłowni w ZS 1 (348,02 tys. zł). Wydatki inwestycyjne w 2019 r. wynosiły 3 660,14 tys. zł m.in.: na rozbudowę i sfinansowanie inwestycji dotyczącej SP 1 (1 933,43 tys. zł), objęcie udziałów¹⁰⁴ w Spółce Mareckie Inwestycje Miejskie Sp. z o.o. (dalej: MIM)

¹⁰³ Zadanie realizowane na podstawie umowy z dnia 17 sierpnia 2016 r. zawartej z ERBUD S.A.

¹⁰⁴ Zadania: Objęcie udziałów w Spółce Mareckie Inwestycje Miejskie Sp. z o.o. oraz Realizacja Inwestycji oświatowych przez Mareckie Inwestycje Miejskie Sp. z o.o. realizowane są przez spółkę utworzoną na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) oraz uchwały Rady Miasta Marki nr XXIII/154/2012 z dnia 14 marca 2021 r. w sprawie utworzenia przez Gminę Miasto Marki spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą *Mareckie Inwestycje Miejskie Spółka z o.o.*

(1 300,00 tys. zł), zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania na potrzeby SP 4 wraz z wyposażeniem dwóch pracowni informatycznych (285,42 tys. zł). W 2020 r. wydatkowano 8 729,60 tys. zł m.in.: na realizację inwestycji oświatowych przez MIM (4 278,06 tys. zł), objęcie udziałów w MIM (2 524,39 tys. zł), zaprojektowanie, rozbudowę i sfinansowanie inwestycji dotyczącej SP 1 (1 927,15 tys. zł). Do 30 czerwca 2021 r. wydatki inwestycyjne wynosiły 4 547,25 tys. zł, tj. 46,24% kwoty planowanej.

(akta kontroli str. 1407-1506, 1407-1418)

Natomiast za pośrednictwem MIM, Miasto Marki zrealizowało następujące inwestycje oświatowe:

- budowa szkoły podstawowej wraz z kompleksem widowiskowo-sportowym (Mareckie Centrum Edukacyjno-Sportowe) w Markach przy ul. Wspólnej 40-42, w skład kompleksu wchodzi: szkoła podstawowa (1200 dzieci), filia biblioteki publicznej, hala sportowa, dwie sale sportowe, sala widowiskowa, basen, boisko wielofunkcyjne, pełnowymiarowe boisko ze sztuczną nawierzchnią, siedziba spółki. Obiekt został oddany do użytkowania 29 sierpnia 2019 r. Powierzchnia użytkowa 14 817,43 m² w tym: 6 845,16 m² (część A – szkoła, biblioteka), 7 972,27 m² (część B – sale sportowe, basen, sala widowiskowa, biuro spółki), wartość inwestycji 97 538,60 tys. zł netto (w tym 96 113,86 tys. zł zostało sfinansowane z emisji obligacji),
- rozbudowa i remont SP 2 przy ul. Szkolnej 9 w Markach, szkoła podstawowa (1200 dzieci), obiekt oddany do użytkowania 29 sierpnia 2019 r., powierzchnia użytkowa 5 246,97 m², wartość inwestycji 28 751,28 tys. zł netto (w tym 28 405,78 tys. zł zostało sfinansowane z emisji obligacji),
- budowa PM 2 z oddziałami żłobkowymi przy ul. Dużej 1a w Markach, oddany do użytkowania 8 kwietnia 2019 r., powierzchnia użytkowa 1 735,30 m², wartość inwestycji 10 210,10 tys. zł netto (w tym 9 913,32 tys. zł zostało sfinansowane z emisji obligacji),
- budowa budynku usług oświaty przy ul. Okólnej 34 w Markach (Filia PM 1), obiekt oddany do użytkowania 28 marca 2019 r., powierzchnia użytkowa 992,42 m², wartość inwestycji 6 519,91 tys. zł netto (w tym 6 456,97 tys. zł zostało sfinansowane z emisji obligacji).

Wymienione powyżej cztery inwestycje o łącznej wartości 143 047,82 tys. zł netto zostały sfinansowane przez spółkę MIM z emisji obligacji na łączną kwotę 140 889,9 tys. zł oraz ze środków własnych spółki. W czerwcu 2020 r. na realizację zadania 1 MIM otrzymała środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w łącznej wysokości 25 453,26 tys. zł, w tym w formie dotacji 10 181,30 tys. zł, w formie pożyczki 15 271,96 tys. zł.

- wykonanie prac naprawczych wielobranżowych w budynku SP 4 przy ul. Dużej 3 w Markach w celu przywrócenia obiektu do użytkowania (Filia SP 3), obiekt oddany do użytkowania 25 sierpnia 2021 r., wartość inwestycji 1 238,38 tys. zł netto ze środków własnych MIM.

MIM realizowała powyższe zadania na podstawie uchwały nr LVI/480/2018 Rady Miasta Marki z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie powierzenia spółce Mareckie Inwestycje Miejskie Sp. z o.o. zadania własnego Gminy Miasta Marki polegającego na budowie, utrzymaniu i udostępnianiu obiektów oświatowych wraz z infrastrukturą

towarzyszącą. Środki na realizację zadań inwestycyjnych MIM otrzymywała z budżetu Miasta Marki.

(akta kontroli str. 1407-1506, 1407-1465)

2.18. Miasto Marki było organem prowadzącym dla dwóch gimnazjów, które funkcjonowały w ZS 1 i ZS 2. Burmistrz przekazał informację, że wdrażanie nowego ustroju szkolnego nie było związane z likwidacją budynków stanowiących siedzibę tych gimnazjów, czy potrzebą ich dostosowania do potrzeb uczniów ośmioletniej szkoły podstawowej. Budynek z wyposażeniem GM 1 został przejęty przez LO, natomiast budynek z wyposażeniem GM 2 został przejęty przez SP 5 w Markach. Wdrożenie reformy ustroju szkolnego spowodowało zwiększenie liczby uczniów w nowych ośmioletnich szkołach podstawowych w porównaniu z liczbą uczniów w dotychczasowych sześcioletnich szkołach podstawowych i trzyletnich gimnazjach. Nie zachodziła konieczność zwalniania nauczycieli i wypłaty dla nich odpraw pieniężnych, bowiem znaleźli oni zatrudnienie w szkołach wchodzących w skład ZS 1 i ZS 2. Zwiększenie liczby uczniów w szkołach podstawowych spowodowane likwidacją gimnazjów oraz migracją ludności sprowadzającą się do Marek, zmusiło gminę do rozbudowy dwóch szkół podstawowych oraz budowy nowej siedziby szkoły podstawowej, która według założeń sprzed reformy ustroju szkolnego, miała być siedzibą gimnazjum. Konieczne było jeszcze przed rozpoczęciem budowy tego gimnazjum, przeprojektowanie tego budynku, zwiększając liczbę sal dydaktycznych, świetlic szkolnych i dostosowanie go do potrzeb dzieci w wieku od siedmiu do 15 lat. Miasto Marki dokonało w 2019 r. zakupu z własnych środków jedynie kompletnego wyposażenia dwóch pracowni komputerowych dla uczniów w nowej siedzibie SP 4. Był to koszt 268,20 tys. zł.

(akta kontroli str. 1113-1121)

2.19. Majątek likwidowanych gimnazjów oraz budynki stanowiące ich siedzibę zostały przekazane i wykorzystane przez szkoły wchodzące w skład ZS 1 i ZS 2 w Markach. Ponadto w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. w Mieście Marki nie dokonano likwidacji żadnych innych placówek oświatowych (poza gimnazjami), dla których Miasto Marki było organem prowadzącym.

(akta kontroli str. 1113-1121)

2.20. Miasto Marki poniosło w 2020 r. następujące nieprzewidziane wydatki ze środków własnych w zakresie realizacji zadań oświatowych w związku z epidemią COVID-19, tj. m.in.: 79,18 tys. zł na artykuły ochrony osobistej¹⁰⁵, 3,90 tys. zł na ekrany ochronne z plexi, skrzynki podawcze, 9,39 tys. zł na organizację nauki zdalnej¹⁰⁶, 62,11 tys. zł na ozonowanie pomieszczeń szkół i przedszkoli¹⁰⁷. Wydatki z programu rządowego *Zdalna szkoła* + w wysokości 182,65 tys. zł na zakup 84 laptopów oraz 30 routerów na organizację zdalnego nauczania. W SP 1 wydatki wyniosły 14,47 tys. zł, w SP 2 wydatkowano 7,93 tys. zł, w SP 3 wydatkowano 18,22 tys. zł, w SP 4 wydatkowano 6,07 tys. zł, w ZS 1 wydatkowano 4,44 tys. zł, w ZS 2 wydatkowano 10,89 tys. zł, w PM 1 wydatkowano 4,16 tys. zł, w PM 2 wydatkowano 12,31 tys. zł, w PM 4 wydatkowano 9,44 tys. zł, Miasto Marki wydatkowało 246,87 tys. zł.

¹⁰⁵ Wydatki szkół i przedszkoli na: maseczki, przyłbice, środki dezynfekujące, dozowniki, termometry, oczyszczacze powietrza.

¹⁰⁶ Wydatki szkół na kamery, słuchawki, mikrofony.

¹⁰⁷ Wydatki CUW w Markach.

Łączne wydatki wyniosły 334,81 tys. zł.

(akta kontroli str. 349-350, 1407-1506)

2.21. Burmistrz z poinformował, że z uwagi na ograniczenia w funkcjonowaniu szkół i przedszkoli w okresie epidemii COVID-19 i wprowadzenie nauczania zdalnego w szkołach Miasto Marki odnotowało zmniejszenie niektórych wydatków na zadania oświatowe. Były to m.in. wydatki: pozapłacowe związane z niewykonywaniem zadań przez nauczycieli realizowanych w ramach godzin ponadwymiarowych, w łącznej kwocie¹⁰⁸ 361,23 tys. zł oraz wydatki rzeczowe:

- zakup materiałów do napraw i drobnych remontów – zmniejszenie o 52,00 tys. zł,
- naprawy bieżące i drobne remonty – zmniejszenie o 68,50 tys. zł,
- realizacja Programu Umiem Pływać (dowóz uczniów na pływalnię i wynajęcie pływalni) – zmniejszenie o 16,55 tys. zł,
- zajęcia dodatkowe w przedszkolach (rytmika) – zmniejszenie o 100,00 tys. zł,
- szkolenia i doskonalenie zawodowe nauczycieli – zmniejszenie o 55,60 tys. zł,
- zużycie energii, wody – zmniejszenie o 16,80 tys. zł, podróże służbowe – zmniejszenie o 8,00 tys. zł,
- zakup odzieży ochronnej dla pracowników obsługi i ubrań dla nauczycieli wychowania fizycznego – zmniejszenie o 50,50 tys. zł,
- dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół i przedszkoli – zmniejszenie o 138,27 tys. zł.

(akta kontroli str. 349-356)

2.22. Zastępca Burmistrza udzielił informacji, że Miasto Marki realizuje i finansuje wszystkie zadania oświatowe przypisane gminom w przepisach prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 1357-1364)

2.23. Skarbnik wskazała, że od 2020 r. na koniec każdego miesiąca (a w latach wcześniejszych – na koniec każdego kwartału) Wydział Finansowo-Budżetowy w Urzędzie otrzymywał z CUW zestawienie stanów kont 222, 223 i 130 obejmujące dochody i wydatki CUW oraz wszystkich placówek oświatowych obsługiwanych przez CUW. Dane te były porównywane z ewidencją księgową w Urzędzie. Jednocześnie weryfikowane było konto 901 i konto 902, w zakresie salda wysokości przebiegowanych sprawozdań oraz saldo konta 222 i konta 223 dotyczące stanu środków do rozliczenia w kolejnym okresie sprawozdawczym. Sprawdzeniu podlegał także stan środków na koncie 130 z saldem konta 223. Nie prowadzono innych kontroli i audytów w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1365-1392, 2102-2234)

Kontroler wewnętrzny Urzędu w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 15 października 2021 r. przeprowadziła siedem kontroli w CUW, w tym sześć kontroli dotyczyło Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych¹⁰⁹.

(akta kontroli str. 2431-2442, 2468)

W działalności Urzędu stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli zostały wyodrębnione w budżecie Miasta Marki na 2018 r. i na 2021 r. w wysokości niższej niż wynikająca

Stwierdzone
nieprawidłowości

¹⁰⁸ W okresie kwiecień-czerwiec 2020 r. zmniejszenie o kwotę 270,83 tys. zł, w okresie marzec-maj 2021 r. zmniejszenie o kwotę 90,40 tys. zł.

¹⁰⁹ Wyniki kontroli dotyczących Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych zostały przedstawione w wystąpieniu skierowanym do Dyrektora CUW w Markach (znak sprawy: KAP.410.005.08.2021).

z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela¹¹⁰. W budżecie Miasta Marki na 2018 r. i na 2021 r. wyodrębniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli, które w stosunku do planowanych rocznych środków finansowych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli stanowiły: w 2018 r. 0,96% zamiast 1%, a w 2021 r. 0,65% zamiast 0,8%.

Burmistrz wyjaśnił, że w 2020 r. na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w budżecie Miasta Marki wyodrębniono środki w wysokości 235,90 tys. zł, wydatkowano zaś jedynie 87,46 tys. zł. Wykonanie planu stanowiło, więc zaledwie 37,07%. Większość zrealizowanych szkoleń w 2020 r. przeprowadzono zdalnie, a ich koszty były niższe niż planowano. Mając na uwadze powyższe, w 2021 r. zaplanowano środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 203,00 tys. zł, co stanowiło 0,65% planowanych rocznych wynagrodzeń nauczycieli. Do 30 września 2021 r. na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli wydatkowano jedynie 80,88 tys. zł, wykonanie stanowiło, więc tylko 39,80% obecnych zaplanowanych środków na ten cel. Placówki oświatowe do dnia dzisiejszego nie wystąpiły z wnioskiem o potrzebie zwiększenia planu na pokrycie kosztów związanych z doskonaleniem zawodowym nauczycieli. Jeśli takie wnioski zostaną zgłoszone organ prowadzący podejmie decyzję o zwiększeniu tych środków.

(akta kontroli str. 1301-1303, 1946-2101, 2431-2440, 2453-2456)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2017 – 2021 wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w przeliczeniu na jeden etat oraz wydatki na edukację przypadające na jednego (statystycznego) ucznia szkoły podstawowej sukcesywnie rosły. Środki otrzymane z subwencji oświatowej oraz rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w całości przeznaczono na cele oświatowe. Zrealizowano wysokobudżetowe inwestycje oświatowe m.in. budowę szkoły podstawowej wraz z kompleksem widowiskowo-sportowym (Mareckie Centrum Edukacyjno-Sportowe). W 2018 r. i w 2021 r. wyodrębniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości niższej niż wynikająca z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Przedstawianie Radzie Miasta Marki *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych* za dany rok szkolny w terminie określonym w art. 11 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe.
2. Wyodrębnianie w budżecie Miasta Marki środków finansowych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości wynikającej z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela.

¹¹⁰ Art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2019 r. zobowiązywał organ prowadzący szkołę do wyodrębnienia środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Od 1 stycznia 2019 r. obniżona została wysokość środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli wyodrębnianych w budżetach organów prowadzących szkoły do 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa,grudnia 2021 r.

Kontroler
Iwona Kasprzyk-Młynarczyk
Główny specjalista k.p.

.....

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej
Dyrektor
Bogdan Skwarka

.....

podpis